

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΝΔΡΕΑΣ Γ.ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ :

« Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ »

ΣΤΥΛΙΑΝΗ Δ.ΨΑΡΡΟΥ

Α.Μ : 1340200500703

stellapsarrou@yahoo.com

ΙΟΥΝΙΟΣ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	Σελ.4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	Σελ.4
1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ.....	Σελ.6
2. ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ.....	Σελ.7
3. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ.....	Σελ 9
4. Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ....	Σελ.10
I. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω κτήσης αλλοδαπής	Σελ.11
α. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω κτήσης αλλοδαπής μετά από εκφρασθείσα βούληση	Σελ.11
β. Αποβολή της αλλοδαπής ιθαγένειας λόγω αναδοχής υπηρεσίας σε άλλη πολιτεία	Σελ.13
γ. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας εκ μέρους του κεκτημένου και αλλοδαπής ιθαγένειας προσώπου.....	Σελ.15
II. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω έκπτωσης. ..	Σελ.16
α. Έκπτωση λόγω αναδοχής αλλοδαπής υπηρεσίας.....	Σελ.17
β. Έκπτωση λόγω ανάρμοστης συμπεριφοράς προς την ελληνική ιθαγένεια.....	Σελ.17
III. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω δήλωσης αποποίησης.....	Σελ.18
V. Αποβολή λόγω υιοθεσίας ως τέκνο αλλοδαπού.....	Σελ.19
VI. Απώλεια με δήλωση λόγω γάμου με Έλληνα.....	Σελ.20
5. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.....	Σελ.20
Η απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας βάσει του πρώην άρθρου 19 ΚΕΙ και η διαδικασία επανάκτησής της.....	Σελ.20
6. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ.....	Σελ.25

I. Η απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας ως περιορισμός.	Σελ.25
α. Ατομική αποστέρηση δικαιωμάτων	Σελ.25
7. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ	
ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΠΟ ΑΥΤΑ	
ΛΟΓΩ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ.....	Σελ.27
I. Γενική αρχή της ισότητας.....	Σελ.28
II. Το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.....	Σελ.29
III Η πρόσβαση στις δημόσιες λειτουργίες.....	Σελ.30
IV. Η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι.....	Σελ.31
V. Η ελευθερία κίνησης.	Σελ.32
ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	Σελ.33
ΠΕΡΙΛΗΨΗ – SUMMARY.....	Σελ.34
ΒΑΣΙΚΑ ΛΗΜΜΑΤΑ – BASIC ENTRIES.....	Σελ.35,36
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ –	
ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ.....	Σελ.37,38
ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ.....	Σελ.38
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	Σελ.39

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παρούσα εργασία καταπιάνεται με την ιθαγένεια και έχει ως σκοπό να ασχοληθεί αρχικά με τον ορισμό και την νομική φύση της ιθαγένειας. Στη συνέχεια θα παρουσιαστεί η νομοθετική εξέλιξη που αφορά το δίκαιο της ιθαγένειας. Το κύριο μέρος της εργασίας θα δώσει έμφαση στους τρόπους και τις συνέπειες απώλειας της ελληνικής ιθαγένειας, θα εξετάσει την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας ως περιορισμό και θα παραθέσει ποια βασικά συνταγματικά δικαιώματα απορρέουν από την ιθαγένεια και από τα οποία εκπίπτει το άτομο ως συνέπεια της απώλειας της ιθαγένειάς του. Τέλος στον επίλογο θα παρουσιαστούν τα τελικά συμπεράσματα της εργασίας, μια γενική σύνοψη της εργασίας στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα και θα παρατεθεί το παράρτημα στο οποίο θα περιλαμβάνεται ο ν. 3284/2004 Περί κυρώσεως του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παρά την αυξανόμενη διεθνοποίηση της κατοχυρώσεως των ατομικών δικαιωμάτων ως «δικαιωμάτων του ανθρώπου», η ιθαγένεια εξακολουθεί, να έχει κεντρική σημασία στις σχέσεις ενός συγκεκριμένου προσώπου προς ένα συγκεκριμένο κράτος. Ακόμα και στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως η θεμελιώδης για αυτήν απαγόρευση της διακρίσεως λόγω ιθαγένειας συνοδεύεται από την επιφύλαξη ειδικών παρεκκλίσεων. Από την ιθαγένεια πηγάζουν ορισμένα δικαιώματα, όπως και ορισμένες υποχρεώσεις των πολιτών ενός κράτους που τους διαχωρίζουν από τους αλλοδαπούς και από τους ανιθαγενείς. Το δίκαιο της ιθαγένειας καθορίζει την εν γένει

προσωπική κατάσταση. Επίσης προσδίδει σε ένα πρόσωπο μια ορισμένη «διεθνή ταυτότητα» και την αξίωση ενός διεθνούς δελτίου ταυτότητας(του διαβατηρίου). Υπό τους όρους αυτούς είναι σαφές ότι η ιθαγένεια δεν θεμελιώνει μόνο δικαιώματα, αλλά αποτελεί, αυτή η ίδια το αντικείμενο ενός ατομικού δικαιώματος, του δικαιώματος της ιθαγένειας. Γενική κατοχύρωση αυτού περιέχει το άρθρο 15 της Οικουμενικής Διακήρυξης των δικαιωμάτων του ανθρώπου η οποία δεν έχει νομική δεσμευτικότητα, άλλα και το Διεθνές Σύμφωνο περί ατομικών δικαιωμάτων ορίζει στο άρθρο 24 παρ.3 ότι «Πάν τέκνον δικαιούται μιας εθνικότητας». Τα ελληνικά συντάγματα περιλάμβαναν ανέκαθεν διατάξεις περί κτήσεως και απώλειας της ελληνικής ιθαγένειας. Το ισχύον σύνταγμα δεν αναγνωρίζει ένα γενικό δικαίωμα ιθαγένειας αλλά προβλέπει στο άρθρο 4 παρ.3 αφενός ότι «Έλληνες πολίται είναι όσοι κέκτηνται τα υπό του νόμου οριζόμενα προσόντα» και αφετέρου τις δύο περιπτώσεις θεμιτής «αφαιρέσεως» της ελληνικής ιθαγένειας.¹

1.ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Ιθαγένεια είναι ο δημοσίου δικαίου δεσμός ενός ατόμου προς την πολιτεία στο λαό της οποίας αυτός ανήκει. Η ιθαγένεια προσδίδεται στο άτομο από το κράτος και, επομένως, εμφανίζεται ή εξαφανίζεται μαζί με το υπό κρίση κράτος. Ο ενωτικός αυτός δεσμός μεταξύ προσώπου και πολιτείας δημιουργείται από το εσωτερικό δίκαιο κάθε πολιτείας. Ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα κάθε κράτους και

¹ Δαγτόγλου, Π.Δ, Συνταγματικό Δίκαιο : Ατομικά Δικαιώματα Β', Εκδόσεις Αντ.Σάκκουλα, 2005, σελ.1342,1343

πρέπει να ασκείται σύμφωνα με τις Διεθνείς Συμβάσεις, τα διεθνή έθιμα και τις γενικά παραδεδεγμένες αρχές περί ιθαγένειας.²

Επειδή η ιθαγένεια είναι η ιδιότητα του προσώπου ως μέλους του λαού ορισμένου κράτους, έπεται ότι η ιθαγένεια προσδίδεται στο άτομο μόνο από το κράτος και όχι από το έθνος. Η ιθαγένεια είναι δεσμός προς ορισμένο κράτος και όχι προς ορισμένο δίκαιο. Επειδή η ιθαγένεια είναι δεσμός ενός ατόμου προς την πολιτεία στο λαό της οποίας ανήκει, δεν θα πρέπει να προκαλείται σύγχυση μεταξύ της έννοιας του λαού και εκείνης του πληθυσμού μιας χώρας. Λαός είναι το σύνολο των ατόμων τα οποία ανήκουν σε ορισμένο κράτος κατά τη βούληση αυτού(Σβώλος: Συνταγματικό δίκαιο 1934 I σ.187), ενώ πληθυσμός είναι το σύνολο των κατοίκων που διαμένουν σε δεδομένη στιγμή σε ορισμένη χώρα. Συνεπώς, αυτό που διακρίνει ένα άτομο που έχει την ιθαγένεια ορισμένης πολιτείας είναι ότι ανήκει στον λαό αυτής της πολιτείας, εφόσον πληροί όλες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται σύμφωνα με το δίκαιό της για να είναι μέλος του λαού της. και όχι ότι είναι εγκατεστημένο σε αυτήν.³

Η σημασία του θεσμού της ιθαγένειας είναι ότι προσδιορίζει τα άτομα στα οποία η υπό κρίση πολιτεία έχει δικαιοδοσία. Οι ημεδαποί αντιπαραβάλλονται προς τους αλλοδαπούς. Η παραπάνω διάκριση μεταξύ ημεδαπού και αλλοδαπού έχει σημασία τόσο στο πεδίο του Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου(Δ.Δ.Δ), κυρίως για θέματα διπλωματικής προστασίας, όσο και στο πεδίο του εσωτερικού δικαίου. Στο εσωτερικό δίκαιο η συγκεκριμένη διάκριση έχει ιδιαίτερη σημασία σε θέματα πολιτικών και αστικών δικαιωμάτων αλλά και υποχρεώσεων. Έτσι η ιδιότητα του ημεδαπού έχει καταρχήν πολιτικό περιεχόμενο γιατί παρέχει ορισμένα δικαιώματα μόνο στα άτομα που έχουν την

² Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004, σ. 2

³ Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004, σ. 2

ιθαγένεια του υπό κρίση κράτους, όπως το δικαίωμα πρόσβασης στη δημόσια διοίκηση και το δικαίωμα το εκλέγειν και εκλέγεσθαι.⁴

Σε αντίθεση με τους ημεδαπούς, οι αλλοδαποί εξαιρούνται από τις στρατιωτικές υποχρεώσεις και δεν απολαμβάνουν πολιτικών δικαιωμάτων, είναι δυνατό να απελαθούν ή να εκδοθούν και υπόκεινται στις ειδικές ρυθμίσεις του Δικαίου Καταστάσεως Αλλοδαπών (ΔΚατΑλλ), όσον αφορά την είσοδο, διαμονή, εγκατάσταση και ελεύθερη διακίνησή τους στο εσωτερικό μιας χώρας, ενώ υπόκεινται σε πιο αυστηρό έλεγχο όσο αφορά τη δυνατότητα άσκησης ορισμένων δραστηριοτήτων.⁵

Η ιδιότητα του ημεδαπού έχει και περιεχόμενο ιδιωτικού δικαίου. Έτσι, μόνον οι ημεδαποί απολαμβάνουν πλήρως των αστικών δικαιωμάτων. Αυτό σημαίνει ότι κάποια επαγγέλματα μπορούν να ασκηθούν μόνο από τους ημεδαπούς και μόνον οι ημεδαποί έχουν ικανότητα δικαίου και ικανότητα δικαιοπραξίας και γενικότερα υπάγονται στο ελληνικό δίκαιο και τους ελληνικούς αστικούς νόμους.(Άρθρο 5ΑΚ,7ΑΚ).⁶

Ο θεσμός της ιθαγένειας παρόλο που είναι θεσμός δημοσίου δικαίου συνδέεται στενά με το ιδιωτικό δίκαιο και κατ' επέκταση με το ιδιωτικό διεθνές. Η ιθαγένεια διαδραματίζει σημαντικό ρόλο όσον αφορά τις συγκρούσεις νόμων στα συστήματα δικαίου που η ιθαγένεια ως συνδετικό στοιχείο προσδιορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο στην προσωπική κατάσταση του ατόμου. Η ιθαγένεια αποτελεί πολύ σπουδαία συνδετική έννοια στο ελληνικό σύστημα ΙδΔΔ. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ιθαγένεια έχουν μόνο τα φυσικά πρόσωπα.⁷

⁴ Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2007, σ. 3

⁵ Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004, σ.3

⁶ Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004, σ.3

⁷ Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004, σ.10,11

2.ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Δίκαιο της ιθαγένειας είναι το σύνολο των νομικών κανόνων που ορίζουν τον τρόπο με τον οποίο αποκτάται και απώλλυται η ιθαγένεια μιας πολιτείας. Η ιθαγένεια ανάγεται κατ' αρχήν στη αποκλειστική αρμοδιότητα (domain reserve) κάθε πολιτείας. Αυτό είχε οριστεί ρητά στο άρθρο 1 της Σύμβασης της Χάγης του 1930 σχετικά με της συγκρούσεις ιθαγενειών, σύμφωνα με το οποίο « σε κάθε κράτος ανήκει το δικαίωμα να ορίσει με τη νομοθεσία του ποιοι είναι οι υπήκοοι του». Η ως άνω αρχή μπορεί να μην έχει κυρωθεί από την χώρα μας άλλα η συγκεκριμένη αρχή έχει υιοθετηθεί σήμερα από όλες τις εθνικές νομοθεσίες περί ιθαγένειας. Συμπερασματικά, κάθε πολιτεία έχει δικό της δίκαιο ιθαγένειας, αφού η ρύθμισή του ανάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα κάθε πολιτείας, που σημαίνει ότι έχουμε σήμερα τόσα δίκαια ιθαγένειας όσες και οι υπάρχουσες πολιτείες.

Το άρθρο 29ΑΚ ορίζει ότι «η απόκτηση και η απώλεια από ένα πρόσωπο της ιθαγένεια μιας πολιτείας ρυθμίζονται από το δίκαιο της πολιτείας αυτής». Με το άρθρο αυτό γίνεται αποδεκτό ότι τα ζητήματα ιθαγένειας ανάγονται στο εσωτερικό δίκαιο κάθε κράτους. Συνεπώς, το δίκαιο ιθαγένειας ανήκει στο εσωτερικό δίκαιο κάθε πολιτείας. Από τον ίδιο ορισμό της ιθαγένειας σύμφωνα με τον οποίο αυτή είναι δεσμός ενός ατόμου προς την πολιτεία της οποίας αποτελεί μέλος, γίνεται εμφανές ότι η ιθαγένεια δεν είναι δυνατόν να ανήκει στο ιδιωτικό δίκαιο, αλλά στο δημόσιο.

Η ιθαγένεια επιφέρει ορισμένες συνέπειες ιδιωτικού δικαίου στο άτομο, οι κύριες όμως συνέπειές τις ανάγονται στη σφαίρα του δημοσίου δικαίου. Η ιθαγένεια αποτελεί τη βάση για την απόλαυση των πολιτικών δικαιωμάτων, των ατομικών ελευθεριών που εγγυάται

το Σύνταγμα της Ελλάδας. Ο κλάδος στον οποίο ανήκει το δίκαιο της ιθαγένειας είναι το εν ευρεία έννοια Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, διότι η ιθαγένεια έχει ιδιαίτερη σημασία για το εν ευρεία έννοια Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο αφού αποτελεί την σημαντικότερη συνδετική έννοια του εν στενή έννοια ΙδΔΔ καθόσον αποτελεί τη βάση για την εξεύρεση του λεγόμενου προσωπικού θέσμιου, δηλαδή του δικαίου που ρυθμίζει την ικανότητα δικαίου και δικαιοπραξίας του ατόμου, στους σε υπόλοιπους κλάδους που απαρτίζουν το εν ευρεία έννοια ιδιωτικό διεθνές δίκαιο η ιθαγένεια έχει επίσης μεγάλη βαρύτητα, όπως στο ποινικό διεθνές δίκαιο, στο δικονομικό διεθνές δίκαιο, αλλά ιδίως στο δίκαιο καταστάσεως αλλοδαπών το οποίο ρυθμίζει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που έχουν οι αλλοδαποί στην Ελλάδα.⁸

3.ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Η ρύθμιση του δικαίου της ιθαγένειας αποδίδει διάφορες γενικότερες φιλοσοφικές αντιλήψεις ή και συγκεκριμένες σκοπιμότητες όπως για παράδειγμα αύξηση των μελών ενός λαού για στρατολογικούς σκοπούς.

Διατάξεις για την ελληνική ιθαγένεια περιείχαν τα άρθρα 14-28 του Ν.ΤΑ/1856. Μετά από επανειλημμένες τροποποιήσεις των κανόνων αυτών και προσθήκες για διάφορα ειδικά θέματα, γεννήθηκε η ανάγκη δημιουργίας ειδικού νόμου που να ρυθμίζει κατά τρόπο συστηματικό και με πληρότητα τα ζητήματα της ελληνικής ιθαγένειας. Έτσι εκδόθηκε το ν.δ 3370/1955 «περί κυρώσεως του Κώδικος Ελληνικής Ιθαγένειας», που και αυτό στη συνέχεια τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον α.ν 481/1968, τα ν.δ 4532/1966 και 610/1970, τους ν. 1438/1984 και 2130/1993, τελικώς

⁸ Βαλλήνδα Π.,: Δίκαιον Ιθαγένειας κατά τον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας του 1955,1957.

δε αντικαταστάθηκε από το ν 3284/2004 « περί κυρώσεως του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας» (Κ.Ε.Ι). Ο τελευταίος αυτός νόμος, ο οποίος εμφανίζει αρκετές νομοτεχνικές ατέλειες, διατήρησε σε ισχύ ορισμένες διατάξεις της προγενέστερης νομοθεσίας, όπως είναι το άρθρο 40 ν. 1832/1989, η παρ.11 του άρθρου 1 ν. 2790/2000, το άρθρο 76 παρ.6 ν. 2910/2001. Θέματα ιθαγένειας αντιμετωπίζονται και σε διμερείς συμβάσεις που έχει συνάψει η Ελλάδα με άλλα Κράτη, όπως με την Τουρκία και την Αλβανία.⁹

4.ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

I. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω κτήσης αλλοδαπής.

Η από παλιά κρατούσα αρχή « ο άπαξ πολίτης εσαεί πολίτης» (semel civis semper civis) έχει πλέον εγκαταλειφθεί. Σήμερα, κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα να αποβάλει την ιθαγένειά του είτε για να αποκτήσει νέα ιθαγένεια είτε για να παύσει να είναι άτομο διπλής ιθαγένειας. Παρόλα αυτά τίθενται αρκετοί περιορισμοί που θέτουν σοβαρές απαιτήσεις από μέρους τόσο του δικαίου της αρχικής ιθαγένειας του εν λόγω ατόμου, όσο και από μέρους του δικαίου της πολιτείας την ιθαγένεια της οποίας θέλει αυτό να αποκτήσει. Αυτό σημαίνει ότι δεν αρκεί απλά και μόνο η βούληση του ενδιαφερόμενου προσώπου για να αλλάξει την ιθαγένειά του αλλά απαιτούνται να συντρέχουν και κάποιες προϋποθέσεις για αυτό. Επομένως παραίτηση από την ιθαγένεια δεν αναγνωρίζεται ως δυνατή σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο ιθαγένειας όπως και με τα περισσότερα προσιτά σε εμάς συστήματα ιθαγένειας. Κατά συνέπεια η ελευθερία βούλησης ενός ατόμου προκειμένου να μεταβάλει την ιθαγένειά του συνδυάζεται σε όλες τις νομοθεσίες του κόσμου προς την εύλογη αξίωση της

⁹ Βρέλλης, Σπυρίδων Βλ., Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, Γ' Έκδοση, 2008, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ.490-491

πολιτείας να έχει η ίδια κυρίαρχο λόγο επί του ζητήματος της αποβολής της ιθαγένειας των υπηκόων της. Έτσι η απώλεια της ιθαγένειας μπορεί να επέρχεται με πράξη της πολιτείας που εκδίδεται είτε αυτεπάγγελτα είτε μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου ατόμου. Τις περισσότερες φορές ως προϋπόθεση για την απώλεια της ιθαγένειας ενός ατόμου, τίθεται ως προϋπόθεση η κτήση ή έστω διατήρηση της υπάρχουσας ήδη στο πρόσωπό του ιθαγένειας άλλου κράτους. Η μη δημιουργία ανιθαγενών ατόμων είναι βασική αρχή των περισσότερων συστημάτων ιθαγένειας του κόσμου.¹⁰

Αυτή τη βασική αρχή υιοθετεί και η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ιθαγένεια του 1997.¹¹

Το άρθρο 14 του ΚΕΙ (Ν.Δ 3370/1955) που εξακολουθεί να ισχύει και σήμερα, ρυθμίζει τις περιπτώσεις εκείνες απώλειας της ελληνικής ιθαγένειας οι οποίες επέρχονται μετά από κτήση της ιθαγένειας άλλου κράτους.

α. Αποβολή της ελληνικής Ιθαγένειας λόγω κτήσης αλλοδαπής ιθαγένειας μετά από εκφρασθείσα βούληση.

Η πρώτη περίπτωση απώλειας της ελληνικής ιθαγένειας στην οποία αναφέρεται η διάταξη του άρθρου 16 ΚΕΙ είναι εκείνη σύμφωνα με την οποία ένα άτομο κατόπιν αδείας, είναι δυνατόν να αποκτήσει αλλοδαπή ιθαγένεια.

¹⁰ Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004, σ.139,140.

¹¹ Βρέλλης Σ., Οι γενικές αρχές της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την ιθαγένεια του 1997, Αρμ. 1999.1314 επ.

Προποθέσεις

(α). Δεν αρκεί να έχει υποβληθεί απλά και μόνον αίτηση για πολιτογράφηση σε ξένη χώρα ή να έχει κατά οποιονδήποτε τρόπο υποβληθεί από μέρος του ενδιαφερόμενου προσώπου αίτημα σχετικό με κτήση της αλλοδαπής ιθαγένειας, αλλά απαιτείται επί πλέον να έχει πραγματοποιηθεί η πολιτογράφηση του ημεδαπού στην ξένη χώρα, έτσι ώστε αυτός να αποτελέσει μέρος του λαού της. Όπως τονίζει ο Βάλληνδας η έννοια της ιθαγένειας στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να είναι ανάλογη προς την ιθαγένεια όπως την αντιλαμβάνεται το ημεδαπό δίκαιο ιθαγένειας, πράγμα που σημαίνει ότι ατελής πολιτογράφηση κατά το αλλοδαπό δίκαιο η οποία δεν συνδέει το άτομο πλήρως με την αλλοδαπή πολιτεία δεν είναι αρκετή για να πληρωθεί η προϋπόθεση της πρώτης περίπτωσης της παραγράφου 1 του άρθρου 16 ΚΕΙ.

(β.) Η κτήση της αλλοδαπής ιθαγένειας γίνεται έπειτα από εκφρασθείσα σχετική βούληση εκ μέρους του αποβάλλοντος την ελληνική ιθαγένεια προσώπου- τις περισσότερες φορές με πολιτογράφηση ή όπως αλλιώς ορίζει το δίκαιο ιθαγένειας της αλλοδαπής πολιτείας.¹²

(γ.) Τέλος, η κτήση της αλλοδαπής ιθαγένειας γίνεται έπειτα από άδεια του Έλληνα Υπουργού Εσωτερικών. Αρκετές φορές μάλιστα το αλλοδαπό δίκαιο ιθαγένειας για να προσδώσει την ιθαγένεια στο ενδιαφερόμενο άτομο απαιτεί να έχει δοθεί προηγουμένως σχετική άδεια από την πολιτεία την ιθαγένεια της οποίας αποβάλλει ο ενδιαφερόμενος. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι μέχρι το 1914 ισχύον δίκαιο ιθαγένειας στο άρθρο 23 του Α.Ν του 1856 ορίζονταν ότι αποβάλλει την ιδιότητα του Έλληνα πολίτη εκείνος ο οποίος

¹² Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004, σ.138.139

πολιτογραφείτο αλλοδαπός, χωρίς να απαιτείται άδεια της Ελληνικής κυβέρνησης για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας. Κατά συνέπεια όσοι Έλληνες μετανάστες είχαν αποκτήσει στο εξωτερικό την αλλοδαπή ιθαγένεια πριν από τις 21.1.1914 απέβαλλαν την ελληνική ιθαγένεια από την στιγμή που πολιτογραφήθηκαν στην ξένη χώρα. Από το 1914 και εντεύθεν με βάση το νόμο 120/1914 που τροποποίησε το άρθρο 23 του Α.Ν 1856 ορίστηκε ότι για να αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια ο πολιτογραφούμενος στην αλλοδαπή, προαπαιτείται άδεια της ελληνικής κυβέρνησης. Επομένως οι Έλληνες μετανάστες που απέκτησαν ξένη ιθαγένεια στην αλλοδαπή μετά το 1914, επειδή στην πλειονότητά τους δεν είχαν ζητήσει άδεια από την ελληνική κυβέρνηση, δεν έχουν αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια. Αυτό σημαίνει ότι αυτοί και τα παιδιά τους διατηρούν διπλή ιθαγένεια, την ελληνική και την αλλοδαπή.¹³

β. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω αναδοχής δημόσιας υπηρεσίας σε αλλοδαπή πολιτεία.

Η περίπτωση αυτή προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 16 παρ. 1 περίπτ. β του ΚΕΙ και συνδυάζεται με την προϋπόθεση ότι το περί ού πρόκειται άτομο απέκτησε με την αναδοχή αυτή την ιθαγένεια της αλλοδαπής πολιτείας.

Προϋποθέσεις

(α) Κατ' αρχάς απαιτείται ο Έλληνας πολίτης να έχει αναδεχθεί υπηρεσία δημόσια σε αλλοδαπή πολιτεία. Η αναδοχή υπηρεσίας επομένως, σε Διεθνή Οργανισμό δεν λαμβάνεται υπ' όψη.

¹³. Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004, σ.140,141

(β) Η υπηρεσία στην αλλοδαπή πολιτεία πρέπει να είναι δημόσια. Ο χαρακτηρισμός της συγκεκριμένης υπηρεσίας ως δημόσιας ή μη, γίνεται με βάση το δίκαιο της ξένης πολιτείας.

(γ) Η αποδοχή της κατά τα ανωτέρω δημόσιας υπηρεσίας πρέπει να έχει ως συνέπεια την κτήση της ιθαγένειας της εν λόγω πολιτείας η οποία να επέρχεται αυτοδίκαια με την πρόσληψη ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο από μέρους της ξένης πολιτείας, όχι όμως έπειτα από εκδηλωθείσα βούληση του αναδεχθέντος την δημόσια αυτή υπηρεσία προσώπου. Γιατί αν η αναδοχή αλλοδαπής δημόσιας υπηρεσίας συνεπάγεται την κτήση αλλοδαπής ιθαγένειας έπειτα από σχετική δήλωση βούλησης του αναδεχθέντος αυτήν προσώπου, τότε θα πρέπει η περίπτωση α' του πρώτου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 14 ΚΕΙ να τύχει εφαρμογής και όχι η περίπτωση β' της ίδια διάταξης.

(δ) Τέλος, και στην περίπτωση αναδοχής υπηρεσίας σε αλλοδαπή πολιτεία θα πρέπει να δοθεί άδεια από τον Υπουργό Εσωτερικών προκειμένου να αποβάλλει το συγκεκριμένο πρόσωπο την ελληνική ιθαγένεια. Έτσι σύμφωνα με την ΑΠ 1779/1998 Τμ. Α' ,ΕΕΝ 2000.313, αν η ελληνική κυβέρνηση δεν είχε απευθύνει διαταγή αποχής από την ξένη στρατιωτική υπηρεσία, ο Έλληνας που αποδέχτηκε την υπηρεσία αυτή χωρίς άδεια δεν χάνει την ελληνική ιθαγένεια. Και στις δύο περιπτώσεις του άρθρου 16 παρ. 1 ο χορηγών την άδεια Υπουργός των Εσωτερικών οφείλει να ελέγξει την ύπαρξη των προϋποθέσεων που τίθενται από την παραπάνω διάταξη προκειμένου να αποβάλει ένας ημεδαπός την ελληνική ιθαγένεια. Η αποβολή όμως της ελληνικής ιθαγένειας επέρχεται όχι από τη χορήγηση της άδειας, αλλά από την πραγματική κτήση της αλλοδαπής ιθαγένειας. Η εν λόγω άδεια δύναται πάντως, για εξαιρετικούς λόγους σύμφωνα με το εδάφιο 2 της πρώτης

παραγράφου του 16 ΚΕΙ, να χορηγηθεί και μετά την κτήση της αλλοδαπής ιθαγένειας, οπότε στην περίπτωση αυτή η αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας επέρχεται από την στιγμή της παροχής της άδειας και όχι από την κτήση της αλλοδαπής ιθαγένειας. Κατά το διάστημα που μεσολαβεί της κτήσης της αλλοδαπής ιθαγένειας μέχρι της επιγενόμενης χορήγησης της άδειας εκ μέρους του Υπουργού των Εσωτερικών το περί ού πρόκειται άτομο θα είναι προφανώς άτομο διπλής ιθαγένειας. Η αποβολή κατά τα ανωτέρω έχει προσωπικό χαρακτήρα και δεν επιφέρει καμία συνέπεια στην ιθαγένεια των τέκνων.¹⁴

γ. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας εκ μέρους του κεκτημένου και αλλοδαπής ιθαγένειας προσώπου.

Η περίπτωση αυτή ρυθμίζεται από τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 16 ΚΕΙ. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη αποβάλλει επίσης την ελληνική ιθαγένεια όποιος έχει και αλλοδαπή ιθαγένεια, εφόσον ήθελε γίνει δεκτή η αίτησή του για αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας. Πρόκειται επομένως για πρόσωπο διπλής ιθαγένειας που απέκτησε την αλλοδαπή ιθαγένεια όχι με την θέλησή του αλλά με την γέννησή του ή και αργότερα. Αυτό συνήθως συμβαίνει όταν συγκρούονται οι αρχές του *ius sanguinis* και του *ius soli* σε πρόσωπα που αποκτούν την ιθαγένεια του γονέα τους και την ιθαγένεια της πολιτείας στην οποία γεννήθηκαν ή κατόπιν πολιτογραφήσεως του γονέα τους στην αλλοδαπή. Η αποβολή όμως της ελληνικής ιθαγένειας για αυτά τα πρόσωπα επέρχεται από την αποδοχή της αίτησης.(16παρ.2 εδ.2).

¹⁴ Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004, σ.σ 142-144

Στις δύο περιπτώσεις αποβολής της ιθαγένειας της παρ.1 η άδεια παρέχεται και στην περίπτωση της παρ.2 η αποδοχή της αίτησης γίνεται έπειτα από απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μετά από γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας. Η γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας, εφόσον πρόκειται για απλή και όχι για σύμφωνη γνώμη δεν είναι δεσμευτική για τον Υπουργό. Κατά τον Βάλληνδα πάντως, λόγω της εμπειρίας που διαθέτουν τα μέλη του Συμβουλίου, ο Υπουργός θα πρέπει με μεγάλη επιφύλαξη να μη συμφωνήσει με τη γνώμη του Συμβουλίου και θα πρέπει επομένως να κρίνει διαφορετικά μόνον στην περίπτωση που έπειτα από κρίση των γενικότερων συμφερόντων της χώρας θεωρήσει πως πρέπει να διαφωνήσει με την εκφρασθείσα από το Συμβούλιο Ιθαγένειας γνώμη. Για τον λόγο αυτό ο αιτών θα πρέπει να αναφέρει τα περιστατικά που τον οδήγησαν στην απόφασή του να ζητήσει αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας και το αρμόδιο προξενείο να διατυπώνει τις απόψεις του σχετικά με το βάσιμο των επικαλούμενων ισχυρισμών από μέρους του αιτούντος.¹⁵

Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι τόσο στην περίπτωση χορήγησης αδειάς όσο και στην περίπτωση αποδοχής της αίτησης για αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας δεν είναι δυνατόν να παρασχεθεί άδεια η να γίνει δεκτή η αίτηση όταν ο αιτών υπέχει ή καθυστερεί στρατιωτική υποχρέωση ή καταδιώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα (άρθρο 16 παρ.3). κατά συνέπεια, στις περιπτώσεις αποβολής της ελληνικής ιθαγένειας βάσει του άρθρου 14 ΚΕΙ ο αιτών θα πρέπει συγχρόνως με την αίτησή του να υποβάλλει και πιστοποιητικό ότι δεν υπέχει ή ότι δεν καθυστερεί τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις, εάν πρόκειται για

¹⁵ Βαλλήνδα Π., Δίκαιον Ιθαγένειας κατά τον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας του 1955,1957 σ.110.

άρρενα, καθώς και πιστοποιητικό ότι δεν καταδιώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα.¹⁶

II. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω έκπτωσης.(ΑΡΘΡΟ 17 ΚΕΙ)

Έκπτωση είναι η εκ μέρους της πολιτείας αφαίρεση της ιθαγένειας ορισμένου προσώπου λόγω σοβαρού παραπτώματος. Το άρθρο 17 ΚΕΙ περιλαμβάνει δύο περιπτώσεις έκπτωσης α. την περίπτωση του να έχει αναδεχτεί κάποιος δημόσια υπηρεσία αλλοδαπής πολιτείας και παρόλο που ειδοποιήθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών να απόσχει αυτής μέσα σε ορισμένη προθεσμία, εξακολουθεί να υπηρετεί στην δημόσια αυτή υπηρεσία και β. την περίπτωση του να ενεργεί κάποιος προς όφελος αλλοδαπής πολιτείας, διαμένων στην αλλοδαπή, πράξεις που είναι ασυμβίβαστες με την ιδιότητα του Έλληνα πολίτη και αντίθετες προς τα συμφέροντα της Ελλάδας.

α. Έκπτωση λόγω αναδοχής αλλοδαπής δημόσιας υπηρεσίας.

β. Έκπτωση λόγω ανάρμοστης συμπεριφοράς προς την ελληνική ιθαγένεια.

Σύμφωνα με την περίπτωση β' του άρθρου 17 παρ.1 ΚΕΙ, έκπτωτος είναι δυνατόν να κηρυχθεί εκείνος που ενώ διέμενε στο εξωτερικό, ενήργησε πράξεις ασυμβίβαστες και αντίθετες προς την ιδιότητά του ως Έλληνα πολίτη προς όφελος αλλοδαπής πολιτείας. Η ανάρμοστη αυτή συμπεριφορά θα πρέπει να ελέγχεται πολύ προσεκτικά γιατί η έκπτωση λόγω αυτής της ανάρμοστης συμπεριφοράς αποτελεί βαρύτατη μομφή για το άτομο στο οποίο προσδίδεται. Κατά την απόφαση του ΣτΕ 1680/1993 (Τμ.Δ'), ΕλλΔνη 1994.800 « για να

¹⁶ Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004, σ.145

κηρυχθεί ένας Έλληνας πολίτης έκπτωτος της ελληνικής ιθαγένειας θα πρέπει να υπάρχουν κατ' αυτού βάσιμες υπόνοιες ότι κινείται και δρα υπέρ ξένης χώρας σε βάρος των εθνικών συμφερόντων»¹⁷.

Κατά τον καθηγητή Π. Δαγτόγλου, η εν λόγω διάταξη της περίπτωσης γ' του άρθρου 17 ΚΕΙ είναι αντισυνταγματική για το ότι διακρίνει αυθαίρετα τους Έλληνες σε εκείνους που διαμένουν στην Ελλάδα και εκείνους που διαμένουν στο εξωτερικό και γιατί θεσπίζει λόγο αφαίρεσης της ελληνικής ιθαγένειας ο οποίος δεν αναφέρεται στο Σύνταγμά μας.¹⁸

III. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω δήλωσης αποποίησης (Άρθρο 18 ΚΕΙ)

Επιτρέπεται η αποποίηση της ελληνικής ιθαγένειας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος είναι ενήλικος, δηλώνει ότι έχει παύσει να υφίσταται πλέον γνήσιος δεσμός του με τη χώρα και διαμένει στην αλλοδαπή. Για την αποποίηση υποβάλλονται δήλωση ενώπιον του Έλληνα προξένου του τόπου διαμονής του ενδιαφερομένου και αίτηση προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η αποδοχή της αίτησης γίνεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο χρόνος απώλειας της ιθαγένειας ανατρέχει στον χρόνο αποδοχής της αίτησης.

¹⁷ Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2007, σ.152-153

¹⁸ Δαγτόγλου, Π., : Συνταγματικό Δίκαιο. Ατομικά Δικαιώματα Β', 1991, σ.1160 επ.

IV. Απόλεια της Ελληνικής Ιθαγένειας τέκνων πολιτογραφηθέντων Ελλήνων.

1. Τα τέκνα πολιτογραφηθέντων Ελλήνων, τα οποία έγιναν Έλληνες σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 11, μπορούν να αποβάλλουν την ελληνική ιθαγένεια αν:

α) είναι αλλογενή

β) διατηρούν την ιθαγένεια που είχαν κατά την πολιτογράφιση του γονέα τους και γ) δηλώσουν την θέλησή τους για αποβολή της Ελληνικής Ιθαγένειας στο Δήμαρχο ή στον Πρόεδρο της Κοινότητας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου της κατοικίας τους ή της διαμονής τους, μέσα σε ένα έτος από την ενηλικίωσή τους. Αντίγραφο της δήλωσης υποβάλλεται αμέσως από τις παραπάνω αρχές στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

2. Για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

V. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω υιοθεσίας ως τέκνο αλλοδαπού. (Άρθρο 20 ΚΕΙ)

Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 27 παρ. 2 του ΚΕΙ όπως αντικαταστάθηκε από αυτήν του άρθρου 17 παρ. 2 του Ν.Δ 4532/1966 και όπως ακριβώς επαναλήφθηκε με εκείνη του άρθρου 19 παρ.2 του Ν.Δ 610/1970 «περί υιοθεσίας των ηλικίας μέχρι δέκα οκτώ ετών ανηλίκων», Έλληνας που υιοθετείται πριν από την συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας του ως τέκνο αλλοδαπού, δύναται έπειτα από αίτηση του υιοθετήσαντος εφόσον απέκτησε με την υιοθεσία του την ιθαγένεια αυτού, να αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια μετά από απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ο οποίος θα

εκτιμήσει τις ειδικές συνθήκες που υπάρχουν, έπειτα από γνώμη του Συμβουλίου της Ιθαγενείας. Η αίτηση δεν μπορεί να γίνει δεκτή εάν ο υιοθετηθείς υπέχει ή καθυστερεί τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή καταδιώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα. Οι προϋποθέσεις για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω υιοθεσίας ως τέκνο αλλοδαπού είναι οι εξής :

1. Ο υιοθετήσας αλλοδαπός να υποβάλει σχετική δήλωση βούλησης που περιλαμβάνεται στη αίτησή του προς τον Υπ. Εσωτερικών, 2. η υιοθεσία να έγινε πριν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του 3. να έχει αποκτήσει ο υιοθετηθείς ήδη την αλλοδαπή ιθαγένεια του θετού γονέα του 4. εφόσον πρόκειται για άρρενα να μην υπέχει στρατιωτική υποχρέωση ή έστω να καθυστερεί τοιαύτη και 5. να μην καταδιώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα από τις ελληνικές αρχές. Προϋπόθεση βέβαια για όλα τα ανωτέρω είναι να υπάρχει έγκυρη υιοθεσία η οποία θα κρίνεται με βάση τα ουσιαστικά δίκαια που θα καθορίζονται ως εφαρμοστέα από την διάταξη του άρθρου 23 ΑΚ, όπως αυτό ισχύει σήμερα.¹⁹

VI. Απώλεια με δήλωση λόγω γάμου με Έλληνα (Άρθρο 21)

Αλλοδαπή που απέκτησε την ελληνική Ιθαγένεια λόγω του γάμου της με Έλληνα και διατηρεί αλλοδαπή ιθαγένεια, αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια αν δηλώσει τη σχετική βούλησή της στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας του τόπου της κατοικίας της ή της διαμονής της. Για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

5.ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

¹⁹ Παπασιώπη – Πασιά, Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2007, σ.146-147

Η Απώλεια Της Ελληνικής Ιθαγένειας Βάσει Του Πρώην Άρθρου 19 ΚΕΙ Και η Διαδικασία Επανάκτησής της .

1. Σύμφωνα με το πρώην άρθρο 19 ΚΕΙ (ν.δ. 3370/1955), «Αλλογενής εγκαταλιπών το Ελληνικό έδαφος άνευ προθέσεως παλιννοστήσεως δύναται να κηρυχθεί απολέσας την Ελληνικήν ιθαγένειαν». «Αλλογενής», στο πλαίσιο του ως άνω νόμου, σήμαινε το πρόσωπο εκείνο που έχει μεν την ελληνική ιθαγένεια αλλά «δεν κατάγεται από Έλληνες, δεν έχει ελληνική συνείδηση και δεν συμπεριφέρεται ως Έλληνας [και ως εκ τούτου] τεκμαίρεται ότι ο δεσμός του με το ελληνικό έθνος είναι εντελώς χαλαρός και εύθραυστος». Η κήρυξη της απώλειας της ελληνικής ιθαγένειας δεν ήταν αυτοδίκαιη αλλά γινόταν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μετά από σύμφωνη γνώμη του «Συμβουλίου Ιθαγένειας» (άρθρο 19 ΚΕΙ εδ. 4).

2. Αν και κατά γενική ομολογία «αντισυνταγματικό», ερχόμενο σε σύγκρουση με το άρθρο 4 παρ. 3 εδ. 2 του Συντάγματος, το άρθρο 19 ΚΕΙ διατηρήθηκε σε ισχύ βάσει της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 111 παρ. 6 του Συντάγματος που προέβλεπε ότι το άρθρο 19 ΚΕΙ «εξακολουθεί να ισχύει ώσπου να καταργηθεί με νόμο». Από το 1955 μέχρι το 1998, όταν καταργήθηκε το άρθρο 19 ΚΕΙ με το άρθρο 9 παρ. 14 του ν. 2623/1998, το σύνολο των προσώπων που απώλεσαν την ελληνική ιθαγένεια βάσει του άρθρου 19 του Κ.Ε.Ι. ανήλθε σε 60.000 περίπου.

3. Ο ν. 2638/1998 κατάργησε μεν το άρθρο 19 ΚΕΙ αλλά δεν προέβλεπε καμιά διαδικασία βάσει την οποίας οι πρώην Έλληνες υπήκοοι θα μπορούσαν να ανακτήσουν την ελληνική ιθαγένειά τους.

Σήμερα, σύμφωνα με το ΥΠΕΣΔΔΑ, «η τυχόν υποβληθείσα αίτηση ανάκτησης εξετάζεται κατ' αρχήν από το Συμβούλιο Ιθαγένειας, που εδρεύει στο ΥΠΕΣΔΔΑ, το οποίο ερευνά αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την ανάκληση της αποστερητικής απόφασης βάσει των γενικών αρχών του δικαίου περί ανακλήσεως μη νομίμως εκδοθεισών διοικητικών πράξεων.

Σε θετική περίπτωση η απόφαση ανακαλείται...Σε αρνητική περίπτωση και εφ' όσον ο αιτών ζει στη χώρα μας ως ανιθαγενής (δηλαδή του έχει χορηγηθεί Δελτίο Ταυτότητας Ανιθαγενούς) του συστήνεται η διαδικασία κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση. Μέχρι [τον Ιούνιο 2003 είχαν] υποβληθεί 111 αιτήσεις εκ των οποίων [έγιναν] δεκτές 61 [ενώ] 40 αιτήσεις [βρίσκονταν] στη διαδικασία της εξέτασης...»

4. Η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Κατάργηση Όλων των Μορφών Φυλετικών Διακρίσεων (CERD) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI) έχουν υπογραμμίσει σε πρόσφατες εκθέσεις τους ότι η Ελλάδα, μετά την κατάργηση του άρθρου 19 ΚΕΙ, θα έπρεπε «να εφαρμόσει κατάλληλα μέτρα αποκατάστασης, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας ανάκτησης της ιθαγένειας των προσώπων που την απώλεσαν στο παρελθόν βάσει του άρθρου 19».

Οι συγκεκριμένες προτάσεις που περιλαμβάνονται στην πρόταση των Β' και Γ' Τμημάτων για τη διόρθωση της εκτεθείσας παραπάνω κατάστασης είναι οι εξής:

(α) Η ΕΕΔΑ εκφράζει την ανησυχία της διότι η ελληνική Πολιτεία δεν μερίμνησε και δεν προέβλεψε με τυπικό νόμο τη δυνατότητα

επανάκτησης της ελληνικής ιθαγένειας των ανωτέρω προσώπων, που είχαν απωλέσει βάσει νομοθεσίας αντίθετης προς το Σύνταγμα και το διεθνές δίκαιο δικαιωμάτων του ανθρώπου.

(β) θεωρεί απαραίτητη την άμεση θέσπιση ειδικής νομοθεσίας που θα προβλέπει ρητώς και με σαφήνεια τη διαδικασία επανάκτησης της ελληνικής ιθαγένειας όλων των προσώπων που την απώλεσαν δυνάμει του καταργηθέντος άρθρου 19 ΚΕΙ και που επιθυμούν να την επανακτήσουν.

(γ) δεν θεωρεί ικανοποιητική τη διαδικασία ανάκτησης της ελληνικής ιθαγένειας βάσει πολιτογράφησης, σύμφωνα με το άρθρο 58 επ. του ν. 2910/2001, δεδομένου ότι τα υπό εξέταση πρόσωπα κατείχαν, κατά κανόνα επί σειρά ετών, την ελληνική ιθαγένεια την οποία απώλεσαν δυνάμει μιας νομοθετικής διάταξης που ήταν αντίθετη προς το Σύνταγμα και το διεθνές δίκαιο. Σε περίπτωση όμως που η Πολιτεία εξακολουθήσει να εφαρμόζει τη διαδικασία της πολιτογράφησης, θεωρείται απαραίτητο να θεσμοθετηθούν με τυπικό νόμο ειδικές, ευνοϊκές διατάξεις που θα εξασφαλίζουν την ταχεία επανάκτηση της ελληνικής ιθαγένειας των προσώπων που έχουν θιγεί από την εφαρμογή του πρώην άρθρου 19 ΚΕΙ, κατόπιν σχετικής αίτησής τους και εφόσον θα πληρούνται οι προϋποθέσεις του σχετικού νόμου.

(δ) καλεί την Πολιτεία να προβεί στην κύρωση της Σύμβασης του ΟΗΕ για τη Μείωση της Ανιθαγένειας (1961, σε ισχύ από το 1975), όπως επίσης την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης περί Ιθαγένειας (1997, σε ισχύ από το 2000) που υπέγραψε η Ελλάδα στις 06/11/1997.

Από τη γενική συζήτηση του θέματος προέκυψε ότι κρίνεται απαραίτητη η άμεση θέσπιση ειδικής νομοθεσίας για τη διαδικασία επανάκτησης της ελληνικής ιθαγένειας από τα ως άνω πρόσωπα.

Ο κ. Σισιλιάνος, εκπρόσωπος του Ιδρύματος Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στην ΕΕΔΑ, δήλωσε ότι η κατάργηση του αντισυνταγματικού άρθρου 19 του ΚΕΙ αποτελεί σημαντικό βήμα, πληροφόρησε όμως τα μέλη ότι πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατηγορεί την Ελλάδα ότι έλαβε «ημίμετρο», καθώς δεν υπήρξε πρόβλεψη για τη διαδικασία ανάκτησης της ελληνικής ιθαγένειας. Δήλωσε επιπλέον ότι δικαίωμα επανάκτησης της ιθαγένειας δεν προβλέπεται από τις διεθνείς συνθήκες αλλά έγκειται στη διακριτική ευχέρεια της κάθε χώρας.

Ο κ. Θεοδωρίδης, εκπρόσωπος του Συνασπισμού στην ΕΕΔΑ, υποστήριξε ότι θεωρεί απαραίτητη την άμεση θέσπιση ειδικής νομοθεσίας που θα προβλέπει τη διαδικασία επανάκτησης και πρότεινε να συμμετέχουν στο Συμβούλιο Ιθαγένειας και άλλοι φορείς που ασχολούνται με τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, όπως ο Συνήγορος του Πολίτη, η ΕΕΔΑ κ.λ.

Η Πρόεδρος ανέφερε ότι θεωρεί αναγκαία την άμεση θέσπιση ειδικής νομοθεσίας για την επιτάχυνση των διαδικασιών καθώς και για την αποκατάσταση των προσώπων που απώλεσαν την ελληνική ιθαγένεια, έθιξε όμως και τα εκκρεμή ζητήματα των Ελλήνων σε συνέχεια των απελάσεων τους από την Τουρκία (1959,1962). Παρατήρησε επίσης ότι η Τουρκία δεν έχει προβεί στην καταβολή αποζημιώσεων στους ομογενείς για τις περιουσίες τους και ως εκ τούτου, απευθύνει τη σύσταση στην Πολιτεία να διεκδικήσει την ικανοποίηση από την Τουρκία των απαιτήσεων για την ελληνική

περιουσία και γενικά για τα κάθε είδους συμφέροντα των εξαναγκασθέντων σε εγκατάλειψη του τουρκικού εδάφους και ιδίως της Κωνσταντινούπολης και των γύρω περιοχών.

Μετά από συζήτηση, η Ολομέλεια υιοθέτησε ομοφώνως τα παραπάνω σημεία της πρότασης των Β' και Γ' Τμημάτων και την ακροτελεύτια πρόταση της Προέδρου.²⁰

6. Συνέπειες της απώλειας της ιθαγένειας

Το άρθρο 4 παρ.3 εδ β' του Σ αναφερόμενο στην απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας ορίζει « επιτρέπεται να αφαιρεθεί η ελληνική ιθαγένεια μόνο σε περίπτωση που κάποιος απέκτησε εκούσια άλλη ιθαγένεια ή που ανέλαβε σε ξένη χώρα υπηρεσία αντίθετη προς τα εθνικά συμφέροντα, με τις προϋποθέσεις και την διαδικασία που προβλέπει ειδικότερα ο νόμος. Η απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας, εφόσον συντρέξει περίπτωση κατά το Σύνταγμα, δεν συνιστά κατά κυριολεξία περιορισμό, αλλά κατάργηση, έκπτωση από το δικαίωμα.

21

I. Η απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας ως περιορισμός

α. ατομική αποστέρηση δικαιωμάτων

Ατομική αποστέρηση δικαιώματος επιτρέπεται μόνο στις σπάνιες περιπτώσεις, που την προβλέπει το Σύνταγμα. Πρέπει, όμως να τονιστεί ότι γενική στέρηση όλων των δικαιωμάτων ενός ατόμου απαγορεύεται από το Σύνταγμα, όπως και την καθολική ή μόνιμη

²⁰ http://www.nchr.gr/category.php?category_id=222, Γνωμάτευση- απόφαση της Ολομελείας της Εθνικής Επιτροπής επί του 5^{ου} θέματος της ημερησίας διάταξης της 30.10.2003 : Η απώλεια της ιθαγένειας βάσει του πρώην άρθρου 19 ΚΕΙ και η διαδικασία επανάκτησής της.

²¹ Δημητρόπουλος, Α.Γ, Συνταγματικά Δικαιώματα : Γενικό μέρος Σύστημα Συνταγματικού Δικαίου, Τόμος Γ' – Ημίτομος Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2005, σελ.216

αποστέρηση ακόμα και ενός δικαιώματος απαγορεύει κατά κανόνα το Σύνταγμα. Γενικά, ο συντακτικός νομοθέτης δεν προβλέπει την έκπτωση από ατομικά δικαιώματα ούτε στην περίπτωση της καταχρήσεως. Μόνο στα πολιτικά δικαιώματα προβλέπεται ή επιτρέπεται υπό ορισμένες αυστηρές προϋποθέσεις στέρηση. Αυτό συμβαίνει για παράδειγμα στην περίπτωση της αφαίρεσης της ελληνικής ιθαγένειας. Σε επίπεδο περιορισμών των συνταγματικών δικαιωμάτων θα πρέπει να κάνουμε αρχικά την εξής πολύ βασική διάκριση από την άποψη του περιεχομένου και της έντασής τους, σε περιορισμούς κτήσης και σε περιορισμούς άσκησης. Οι περιορισμοί κτήσης αφορούν και την απώλεια του δικαιώματος. Ο φορέας εκπίπτει από ένα ή περισσότερα δικαιώματά του. Οι περιορισμοί κτήσης συνίστανται ή στη μη αναγνώριση συγκεκριμένου δικαιώματος σε κατηγορία φορέων, είτε στην οριστική ή προσωρινή αποστέρηση ενός ή περισσότερων συνταγματικών δικαιωμάτων από το φορέα. Οι κτητικοί περιορισμοί μπορεί να είναι κυρωτικοί, μπορεί όμως να είναι και λειτουργικοί. Στους περιορισμούς κτήσης ανήκει η μη αναγνώριση δικαιώματος (πρωτογενής στέρηση), έννοια συναφής προς την κατάργηση(δευτερογενής στέρηση). Η κατάργηση σημαίνει την αφαίρεση δικαιώματος που έχει ήδη απονεμηθεί. Η κατάργηση, απώλεια, έκπτωση είναι πλήρης συρρίκνωση του περιεχομένου του συνταγματικού δικαιώματος. Το δικαίωμα συρρικνώνεται ολοκληρωτικά, αφενός μεν προς την έκταση του περιεχομένου του, αφετέρου ως προς το χρονικό κριτήριο. Η κατάργηση αποτελεί δευτερογενή στέρηση, με την έννοια ότι το δικαίωμα έχει ήδη αναγνωρισθεί, πλην όμως μετά την δημιουργία του καταργείται. Συνιστά επίσης, όχι προσωρινή αλλά οριστική στέρηση δικαιώματος (απώλεια, έκπτωση).²²

²² Δημητρόπουλος, Α.Γ., Συνταγματικά Δικαιώματα, Γενικό Μέρος, Σύστημα συνταγματικού

Πέραν, όμως από την ανωτέρω ανάλυση, σχετικά με την απώλεια της ιθαγένειας και πώς λειτουργεί ως περιορισμός, είναι σημαντικό να ερευνησουμε τι συνεπάγεται κατ' επέκταση η απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο στο πλαίσιο της ανάλυσης των σημαντικότερων δικαιωμάτων που απορρέουν από την διατήρηση της ελληνικής ιθαγένειας και ως εκ τούτου παύει να απολαμβάνει εκείνος ο οποίος αποβάλλει ή εκπίπτει της ελληνικής ιθαγένειας.

7. Δικαιώματα που απορρέουν από την ιθαγένεια.

Γενική αρχή της ισότητας

Το Σύνταγμα διακηρύσσει στο άρθρο 4 παρ.1 ότι οι «Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου». Εκτός από αυτήν την γενική αρχή της ισότητας, άλλες διατάξεις του Συντάγματος κατοχυρώνουν, ειδικές πλευρές της αρχής της ισότητας, την ισότητα των φύλων, την ισότητα προσβάσεως στις δημόσιες λειτουργίες, κοινωνική ισότητα, ισότητα αμοιβής για εργασία ίσης αξίας, αλλά και ίση για όλους τους Έλληνες κατοχύρωση όλων των σημαντικών πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων (ιδίως των δικαιωμάτων της συναθροίσεως, της ενώσεως, της εκφράσεως γνώμης δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των πολιτικών κομμάτων). Με την πάροδο του χρόνου και οριστικά πια μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο επικράτησε μια διάκριση ανάμεσα στην πολιτική και οικονομική αφενός και την προσωπική και κοινωνική ισότητα αφετέρου, η πρώτη αναγνωρίζεται κατ' αρχήν μόνο στους ημεδαπούς η δεύτερη σε όλους του ανθρώπους. Έτσι η ισότητα, εν γένει, παραμένει με στο άρθρο 4 ως δικαίωμα των Ελλήνων μόνο. Παρά την αναγνώριση στο άρθρο 5 παρ.1 του δικαιώματος «έκαστου» να συμμετέχει στην οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, τα επί μέρους άρθρα του Συντάγματος

Δικαίου, Τόμος Γ', Ημίτομος Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ. 195 επ.

κατοχυρώνουν κατ' αρχήν μόνο τα πολιτικά και οικονομικά δικαιώματα των ημεδαπών. Πλήρης διάκριση ημεδαπών και αλλοδαπών ισχύει πάντως μόνον για την πολιτική δραστηριότητα και την ελευθερία εισόδου στη χώρα και κινήσεως μέσα σε αυτήν. Αντίθετα, το σύνταγμα περιορίζει μεν διάφορες οικονομικές και άλλες παροχές στους ημεδαπούς(άρθρο 16 παρ. 4, 21 παρ. 3 Συντ.) και κατοχυρώνει το δικαίωμα εργασίας τόσο ως αξίωση εργασίας όσο και ως ελευθερία εργασίας μόνον στου Έλληνες πολίτες(Άρθρο 22 παρ 1 υποπαρ. 1 Συντ.). Δεν εγγυάται επομένως κατά τούτο ισότητα οικονομικών δικαιωμάτων ημεδαπών και αλλοδαπών. Η ιδιοκτησία πάντως προστατεύεται ανεξάρτητα από την ιθαγένεια του ιδιοκτήτη(Άρθρο 17 παρ. 1 Σύντ.) και η ανάπτυξη ιδιωτικής οικονομικής πρωτοβουλίας περιορίζεται κατά το Σύνταγμα από διάφορους παράγοντες(Άρθρο 106 παρ. 2 Συντ.) που δεν περιλαμβάνουν την ιθαγένεια του επιχειρηματία. Το δικαίωμα τέλος της ίσης αμοιβής για εργασία ίσης αξίας έχουν κατά το Σύνταγμα «πάντες οι εργαζόμενοι, ανεξαρτήτως φύλου ή άλλης διακρίσεως.(Άρθρο 22 παρ.1 υποπαρ. 1 Συντ.) Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι φορείς του δικαιώματος της ισότητας είναι κατ' αρχήν μόνον οι ημεδαποί. Το Σύνταγμα, όμως, αφενός εγγυάται την ισότητα αμοιβής για εργασία ίσης αξίας ανεξάρτητα από την ιθαγένεια, και αφετέρου κατοχυρώνει την προσωπική, κοινωνική και εν μέρει οικονομική ελευθερία εξίσου για ημεδαπούς και αλλοδαπούς.²³

Το Σύνταγμα αναγνωρίζει σειρά πολιτικών δικαιωμάτων μόνον για τους ημεδαπούς. Εκτός από την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, που αφορά αποκλειστικά το «Λαό» (άρθρο 1 παρ. 2 και 3 Συντ.), το

²³ Δαγτόγλου, Π.Δ, Σύνταγματικό Δίκαιο : Ατομικά Δικαιώματα β', Εκδόσεις Αντ.Σάκκουλα, 2005,σελ.1196 επ.

συνταγματικό κείμενο επιφυλάσσει ακόμη για τους Έλληνες πολίτες το δικαίωμα πρόσβασης σε όλες τις δημόσιες λειτουργίες (άρθρο 4 παρ. 4), τα δικαιώματα ίδρυσης και συμμετοχής σε πολιτικά κόμματα (άρθρο 29 παρ. 1) καθώς και το ενεργητικό και το παθητικό εκλογικό δικαίωμα (άρθρα 51 παρ. 3 και 55 παρ. 1, αντίστοιχα) . Εξάλλου, Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί να εκλεγεί μόνον Έλληνας πολίτης (άρθρο 31 Συντ.).

II. Το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι

Το εκλογικό σώμα είναι το σύνολο των Ελλήνων πολιτών που έχουν το δικαίωμα της ψήφου (ή το δικαίωμα του εκλέγειν ή το ενεργητικό εκλογικό δικαίωμα). Το δικαίωμα αυτό διαθέτουν όσοι έχουν την **ελληνική ιθαγένεια**, έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους, έχουν ικανότητα για δικαιοπραξία και δεν έχουν υποστεί αμετάκλητη ποινική καταδίκη για ορισμένα εγκλήματα (άρθρο 51 παρ.3 Σ). Είναι φανερό ότι το Σύνταγμα επιφυλάσσει τα πολιτικά δικαιώματα του εκλέγειν του εκλέγεσθαι και του διορισμού ως μέλους της κυβερνήσεως μόνο στους Έλληνες πολίτες, αν και το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές έχει ήδη αναγνωριστεί και στους κοινοτικούς αλλοδαπούς, δηλαδή στους κατοικούντες στην Ελλάδα, υπηκόους των άλλων κρατών μελών που είναι πολίτες της Ε.Ε.

III. Η πρόσβαση στις δημόσιες λειτουργίες.

Στο άρθρο 4 παρ.4 του Ελληνικού Συντάγματος προβλέπεται ότι «μόνο οι Έλληνες πολίτες είναι δεκτοί σε όλες τις δημόσιες λειτουργίες, εκτός από τις εξαιρέσεις που εισάγονται με ειδικούς νόμους.». Η έννοια του ειδικού νόμου είναι εδώ ότι οι σχετικές διατάξεις πρέπει να αναφέρονται σε συγκεκριμένες δημόσιες θέσεις. Η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ωστόσο ερμηνεύει διασταλτικά την έννοια του "ειδικού". (ΣτΕ 2207/1992 ,ΔιΔικ 1993,1213). Αντίθετα, στενά πρέπει να ερμηνευθεί ο όρος δημόσια λειτουργία. Δεν αποτελεί έτσι δημόσια λειτουργία κάθε δημοσιοϋπαλληλική θέση, αλλά μόνον όσες θέσεις συνεπάγονται συμμετοχή στην άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως συμβαίνει κατεξοχήν με τους φορείς των τριών λειτουργιών του άρθρου 26 Συντ.(Πρόεδρο της Δημοκρατίας, βουλευτές, μέλη της Κυβέρνησης, δικαστικούς λειτουργούς) και τους αιρετούς άρχοντες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού. Κατ' επέκταση και οι λειτουργίες που είναι επιφορτισμένες με τις πιο παραδοσιακές αποστολές του κράτους όπως η εξωτερική πολιτική, η εθνική άμυνα και η φορολογική διοίκηση. Η στενή αυτή ερμηνεία του άρθρου 4 παρ. 4 Συντ., το οποίο μάλιστα ανήκει σύμφωνα με το άρθρο 110 παρ. 1 Συντ. στον σκληρό πυρήνα των μη αναθεωρήσιμων συνταγματικών διατάξεων, είναι ενδεδειγμένη και ενόψει του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου. Είναι βέβαια γεγονός ότι η παρ.4 του άρθρου 39 ΣυνθΕΚ εξαιρεί την απασχόληση στη δημόσια διοίκηση από την εφαρμογή των διατάξεων των παρ.1 έως 3 του ίδιου άρθρου για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Ωστόσο η νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων δέχεται ότι η διάταξη αυτή αφορά τις θέσεις εργασίας που συνεπάγονται άμεση ή

έμμεση συμμετοχή στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και στα καθήκοντα τα οποία έχουν ως αντικείμενο την διασφάλιση των γενικών συμφερόντων του κράτους ή των άλλων δημόσιων οργανισμών.²⁴

IV. Η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι

Φορείς του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι είναι κατά το γράμμα της συνταγματικής διάταξης οι Έλληνες πολίτες. Η λεκτική διατύπωση του Συντάγματος δεν περιλαμβάνει και τους αλλοδαπούς. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 11 της Ε.Σ.Δ.Α « κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα.....και στην ελευθερία συνεταιρισμού συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος ίδρυσης με άλλους συνδικάτων και προσχώρησης σε συνδικάτα με σκοπό την προάσπιση των συμφερόντων του». Ο Έλληνας νομοθέτης έχει κυρώσει την παραπάνω διεθνή σύμβαση η οποία έχει τυπική ισχύ ανώτερη των κοινών νόμων. Σύμφωνα με τη σύμβαση αυτή οι αλλοδαποί απολαύουν του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι, το οποίο περιορίζεται όσο αφορά την ίδρυση πολιτικών ενώσεων. Όσον αφορά τα σωματεία αλλοδαπών η νομολογία κυμαίνεται, αν και η νεότερη τάση στρέφεται προς την κατεύθυνση της αναγνώρισης του δικαιώματος συνεταιρίζεσθαι των αλλοδαπών. Παλαιότερα κρίθηκε ότι δεν είναι νόμιμο το καταστατικό του σωματείου που τα μέλη του θα είναι αποκλειστικά αλλοδαποί χωρίς πρόβλεψη συμμετοχής Ελλήνων στην διοίκησή του, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 107 ΑΚ.²⁵ Σε νεότερη απόφασή του το ίδιο δικαστήριο έκρινε ότι η προστασία του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι που το Σύνταγμα

²⁴ Χρυσόγονος, Κ.Χ, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, 2^η έκδοση 2002, Εκδ.Αντ.Σάκκουλα,σελ.157,168

²⁵ Πρ.Αθηνών 4311/1984, ΝοΒ (33) 1985 σ.1222

επιφυλάσσει στους Έλληνες (Σ.άρθρο 12) επεκτείνεται με την διάταξη του άρθρου 25 και στους αλλοδαπούς.^{26,27}

V.Ελευθερία κίνησης

Η ελευθερία κινήσεως(άρθρο 5 Συντ.) περιλαμβάνει αφενός το δικαίωμα κινήσεως και εγκαταστάσεως Ελλήνων πολιτών εντός της χώρας, αι αφετέρου το δικαίωμα εξόδου Ελλήνων πολιτών από την χώρα καθώς και εγκαταστάσεως στη χώρα Ελλήνων πολιτών. Το δικαίωμα εγκαταστάσεως όπως και το δικαίωμα εισόδου απορρέει ήδη από την έννοια της ελληνικής ιθαγένειας της οποίας αποτελεί εγγενές στοιχείο.Η συνταγματική κατοχύρωση της ελευθερίας κινήσεως και εγκαταστάσεως δεν καλύπτει τους αλλοδαπούς (με εξαίρεση κατ' αρχήν του κοινοτικούς αλλοδαπούς που είναι και πολίτες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Μόνο η έκδοση αλλοδαπού για την δράση του υπέρ της ελευθερίας απαγορεύεται. Η κατοχύρωση της ελευθερίας στο άρθρο 5 παρ.2 υποπαρ. 1 « αδιακρίτως εθνικότητας» αφορά μόνον την προσωπική ασφάλεια και δεν εκτείνεται στην ελευθερία κινήσεως και εγκαταστάσεως αλλοδαπών στην χώρα.²⁸

ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το Σύνταγμα δεν αναφέρεται στην θελημένη ή εκούσια αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας, επομένως δεν την απαγορεύει άλλα ούτε την κατοχυρώνει όπως η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ή οποία δεν έχει νομική δεσμευτικότητα. Η επιφύλαξη του νόμου για τον καθορισμό των «προσόντων» του Έλληνα πολίτη, περιλαμβάνει και τον καθορισμό των προϋποθέσεων αποβολής της

²⁶ Πρ.Αθηνών 1834/1986 ΝοΒ (35) 1987

²⁷ Δημητρόπουλος, Α.Γ., Συνταγματικά Δικαιώματα. Σύστημα Συνταγματικού Δικαίου Τόμος Γ', Τεύχος IV-επόμενα, σελ. 141. [\(παραδόσεις – διαθέσιμο για να το κατεβάσετε κόνοντας κλικ ε](#)

²⁸ Δαγτόγλου, Π.Δ, Συνταγματικό Δίκαιο : Ατομικά Δικαιώματα Α', Εκδόσεις Αντ.Σάκκουλα, 2005,σελ.345 επ.

ελληνικής ιθαγένειας. Ήδη διότι το ελληνικό δίκαιο δεν κατοχυρώνει σχετική αξίωση, απλή μονομερής «παραίτηση» από την ιθαγένεια δεν αρκεί. Αντιθέτως, ο νόμος απαιτεί, όπως έχει ήδη αναφερθεί απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, με την έκδοση της οποίας και μόνον επέρχεται η αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας. Η απόφαση αυτή προϋποθέτει αίτηση του ενδιαφερομένου, που έχει ήδη ή επιθυμεί να αποκτήσει αλλοδαπή ιθαγένεια, καθώς και γνώμη του συμβουλίου ιθαγένειας. Η αίτηση γίνεται δεκτή ή η άδεια χορηγείται, μόνον αν ο ενδιαφερόμενος, με την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας δεν παραμένει ανιθαγενής και δεν υπέχει ή δεν καθυστερεί στρατιωτική υποχρέωση ή καταδιώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα. Και αν ακόμη δεν συντρέχουν οι λόγοι αυτοί, μπορεί η διοίκηση να απορρίψει την αίτηση αποβολής της ελληνικής ιθαγένειας, όπως προκύπτει από την έλλειψη συνταγματικού δικαιώματος αφενός και τη διατύπωση του νόμου αφετέρου που κάνει λόγο για αίτηση και άδεια. Η άποψη όμως του Συμβουλίου της Επικρατείας ότι η απαιτούμενη συναίνεση της ελληνικής πολιτείας παρέχεται μόνον για εξαιρετικούς λόγους²⁹, παραγνωρίζει τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ελευθερία του ατόμου να αναπτύσσει την προσωπικότητά του. Η απόφαση του να αποβάλει την ελληνική ιθαγένεια πρέπει κατ' αρχήν να γίνεται δεκτή, εκτός αν συντρέχουν σπουδαίοι λόγοι εθνικού συμφέροντος- που δεν συνέτρεχαν σε καμία από τις υποθέσεις που είχε να κρίνει το Συμβούλιο της Επικρατείας.³⁰ Η απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας, εφόσον συντρέξει περίπτωση κατά το Σύνταγμα, δεν συνιστά κατά κυριολεξία περιορισμό, αλλά

²⁹ Στε 345/1978 (Τμ.Δ'), Το Σ 1978, 348. Στε 1061/78 (Τμ. Δ'), Το Σ 1978.550,

³⁰ ³⁰ Δαγτόγλου, Π.Δ, Συνταγματικό Δίκαιο : Ατομικά Δικαιώματα Β', Εκδόσεις Αντ.Σάκκουλα, 2005, σελ.1355,1356

κατάργηση, έκπτωση από το δικαίωμα.³¹ Επίσης είναι πολύ σημαντικό να σημειωθεί ότι από την ελληνική ιθαγένεια απορρέουν πολλά άλλα σημαντικά συνταγματικά δικαιώματα από τα οποία εκπίπτει το άτομο σε περίπτωση που απωλέσει την ελληνική ιθαγένεια του.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ιθαγένεια είναι ο δημοσίου δικαίου δεσμός ενός ατόμου προς την πολιτεία στο λαό της οποίας αυτός ανήκει. Η ιθαγένεια προσδίδεται στο άτομο από το κράτος. Επειδή η ιθαγένεια είναι η ιδιότητα του προσώπου ως μέλους του λαού ορισμένου κράτους, έπεται ότι η ιθαγένεια προσδίδεται στο άτομο μόνο από το κράτος και όχι από το έθνος. Οι τρόποι αποβολής της ελληνικής Ιθαγένειας ρυθμίζονται είτε από το Σύνταγμα στο άρθρο 4 παρ.3 εδάφιο β' είτε στις περιπτώσεις που προβλέπονται ρητώς στο νόμο 3284/2004 « περί κυρώσεως του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας και ειδικότερα στα άρθρα 16 -21 (βλ. παράρτημα Ν. 3284/2004. Η συνέπεια της απώλειας της ιθαγένειας είναι ο περιορισμός του δικαιώματος ή καλύτερα η στέρηση ή έκπτωση από αυτό δηλαδή η πλήρης συρρίκνωση του περιεχομένου του. Επειδή από το δικαίωμα της ιθαγένειας απορρέουν και άλλα συνταγματικά δικαιώματα, η απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας, συνεπάγεται και έκπτωση από αυτά.

³¹ Δημητρόπουλος, Α.Γ, Συνταγματικά Δικαιώματα : Γενικό μέρος Σύστημα Συνταγματικού Δικαίου, Τόμος Γ' – Ημίτομος Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2005, σελ.216

SUMMARY

Citizenship is the public law bond of a person towards the people of the nation in which it belongs. Citizenship is awarded to a person by the state. Due to the fact that citizenship is the attribute of a person as a member of the people of a specific state, it is concluded that citizenship is awarded by the state and not by the nation. A Greek civilian may lose his citizenship either by the ways which are described in Article 4 par. 3 sec.b of the Constitution or in the cases numbered in Articles 16-21 of Law 3284/2004. As a consequence of the loss of citizenship there is a limitation of the right, more specifically the deprivation or complete loss of it, therefore the total shrinkage of its content. Due to the fact that from the right of citizenship flow very important constitutional rights, the loss of citizenship means a derogation from these rights, as well.

ΒΑΣΙΚΑ ΛΗΜΜΑΤΑ

- ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ
- ΗΜΕΔΑΠΟΣ
- ΑΛΛΟΔΑΠΟΣ
- ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ
- ΑΠΩΛΕΙΑ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ
- ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ
- ΙΣΟΤΗΤΑ
- ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
- ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΙΝΗΣΗΣ
- ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΖΕΣΘΑΙ

BASIC ENTRIES

- CITIZENSHIP
- NATIVE
- FOREIGNER
- NATIONALITY
- LOSS OF CITIZENSHIP
- LIMITATION
- EQUALITY
- CIVIL RIGHTS
- FREEDOM OF MOVEMENT
- FREEDOM OF UNION

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βάλληνδας Π.,: Δίκαιον Ιθαγένειας κατά τον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας του 1955,1957.
2. Βρέλλης, Σ., Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, Γ' Έκδοση, 2008, Νομική Βιβλιοθήκη
3. Βρέλλης Σ., Οι γενικές αρχές της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την ιθαγένεια του 1997, Αρμ. 1999.
4. Δαγτόγλου, Π.Δ, Συνταγματικό Δίκαιο : Ατομικά Δικαιώματα Α', Εκδόσεις Αντ.Σάκκουλα, 2005
5. Δαγτόγλου, Π.Δ, Συνταγματικό Δίκαιο : Ατομικά Δικαιώματα Β', Εκδόσεις Αντ.Σάκκουλα, 2005
- 5.Δημητρόπουλος, Α.Γ, Συνταγματικά Δικαιώματα : Γενικό μέρος Σύστημα Συνταγματικού Δικαίου, Τόμος Γ' – Ημίτομος Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2005, σελ.216
- 6.Δημητρόπουλος, Α.Γ.,Συνταγματικά Δικαιώματα. Σύστημα Συνταγματικού Δικαίου Τόμος Γ', Τεύχος ΙV-επόμενα, [ραδύσεις – διαθέσιμο για να το κατεβάσετε κάνοντας κλικ](#)
7. Παπασιώπη – Πασιά,Ζ., Δίκαιο Ιθαγένειας, Εκδόσεις Σάκκουλα, 7^η έκδοση 2004
8. Χρυσόγονος, Κ.Χ, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, 2^η έκδοση 2002, Εκδ.Αντ.Σάκκουλα,

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

1. Αλεξόπουλος Δημήτριος, Η απώλεια της Ελληνικής Ιθαγένειας, 2007
2. Βαρβέρη Μαριέττα, Η απώλεια της Ελληνικής Ιθαγένειας, 2007
3. Δουβάρα Βασιλική, Η απώλεια της Ελληνικής Ιθαγένειας, 2005
4. Ψυχράμη Αθανασία, Η απώλεια της Ελληνικής Ιθαγένειας. 2005

ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ

http://www.nchr.gr/category.php?category_id=222, Γνωμάτευση-απόφαση της Ολομελείας της Εθνικής Επιτροπής επί του 5^{ου} θέματος της ημερησίας διάταξης της 30.10.2003 : Η απώλεια της ιθαγένειας βάσει του πρώην άρθρου 19 ΚΕΙ και η διαδικασία επανάκτησής της.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

1. http://www.nchr.gr/category.php?category_id=222, Γνωμάτευση-απόφαση της Ολομελείας της Εθνικής Επιτροπής επί του 5^{ου} θέματος της ημερησίας διάταξης της 30.10.2003 : Η απώλεια της ιθαγένειας βάσει του πρώην άρθρου 19 ΚΕΙ και η διαδικασία επανάκτησής της.

2. Πρ.Αθηνών 4311/1984, ΝοΒ (33) 1985 σ.1222

3. Πρ.Αθηνών 1834/1986 ΝοΒ (35) 1987(Απόφαση Γαλλικού Σωματείου), η απόφαση εκδόθηκε μετά από αίτηση για την αναγνώριση σωματείου με την επωνυμία «Γαλλικός Σύλλογος Αλληλοβοήθειας Αθηνών». Όπως σημειώνεται στην απόφαση, ο συντακτικός νομοθέτης με την διάταξη του άρθρου 25 του Συντάγματος επιθυμεί, όσον αφορά τα ατομικά δικαιώματα, τη νομοθετική εξομοίωση των αλλοδαπών με τους ημεδαπούς. Έτσι, η συνταγματική προστασία του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι η οποία επιφυλάσσεται για τους αλλοδαπούς στο άρθρο 12 του Συντάγματος επεκτείνεται με την διάταξη του άρθρου 25 του Συντάγματος και στους αλλοδαπούς.

4.Στε 345/1978 (Τμ.Δ'), Το Σ 1978, 348.

5.Στε 1061/78 (Τμ. Δ'), Το Σ 1978.550

6. 875/2007 ΣΤΕ (ΑΝΑΣΤ) (442167) αίτηση αναστολής εκτέλεσης πράξης με την οποία ανακλήθηκε απόφαση με την οποία είχε διαπιστωθεί ότι οι αιτούντες είχαν αποκτήσει ελληνική ιθαγένεια. Η εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, δεδομένης της ουσιώδους μεταβολής που επιφέρει στην προσωπική κατάσταση των αιτούντων, θα τους προκαλέσει βλάβη δυσχερώς επανορθώσιμη, συνιστάμενη σε αδυναμία ανανέωσης του διαβατηρίου τους και ελεύθερης κυκλοφορίας τους με την ιδιότητα του Έλληνα πολίτη.

7.ΤοΣ(100). Προσωπική ελευθερία, Αλλοδαποί. Κατοχύρωση μόνο της προσωπικής ασφάλειας των και όχι της ελευθερίας κινήσεως και εγκαταστάσεως στη χώρα. Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων εισόδου και παραμονής στη χώρα αλλοδαπών από τον κοινό νομοθέτη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΝΟΜΟΣ 3284/2004 - ΦΕΚ 217/Α/10.11.2004

Περί κυρώσεως του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Κώδικας της Ελληνικής Ιθαγένειας, όπως καταρτίσθηκε από την Επιτροπή του άρθρου 18 παρ. 22 εδάφιο δ' του Ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107/Α'), που συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 1529/14.1.2003 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του οποίου το κείμενο έχει ως ακολούθως:

"ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Άρθρο 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΚΤΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

I. Με τη γέννηση.

1. Το τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας αποκτά από τη γέννηση του την Ελληνική Ιθαγένεια.

2. Την Ελληνική Ιθαγένεια αποκτά από τη γέννηση του και όποιος γεννιέται σε ελληνικό έδαφος, εφόσον δεν αποκτά με τη γέννηση του αλλοδαπή ιθαγένεια ή είναι άγνωστης ιθαγένειας.

Άρθρο 2

II. Με αναγνώριση.

Αλλοδαπός που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του και αναγνωρίσθηκε νόμιμα ως τέκνο Έλληνα, έτσι ώστε να εξομοιώνεται πλήρως με γνήσιο τέκνο του πατέρα του, γίνεται Έλληνας από την αναγνώριση, αν κατά το χρόνο αυτόν είναι ανήλικος.

Άρθρο 3

III. Με υιοθεσία.

Αλλοδαπός, που υιοθετήθηκε πριν την ενηλικίωση του ως τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας, γίνεται Έλληνας από το χρόνο της υιοθεσίας.

Άρθρο 4

IV. Με κατάταξη στις ένοπλες δυνάμεις.

1. Ομογενείς αλλοδαποί εισαγόμενοι στις στρατιωτικές σχολές αξιωματικών ή υπαξιωματικών των ενόπλων δυνάμεων ή κατατασσόμενοι στις ένοπλες δυνάμεις ως εθελοντές, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, αποκτούν αυτοδίκαια την Ελληνική Ιθαγένεια από την εισαγωγή τους στις σχολές ή από την κατάταξη τους.
2. Ομογενείς αλλοδαποί κατατασσόμενοι ως εθελοντές σε καιρό επιστράτευσης ή πολέμου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία μπορούν να αποκτήσουν την Ελληνική Ιθαγένεια με αίτηση τους στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας χωρίς άλλη διατύπωση.
3. Όσοι από τους αναφερόμενους στην προηγούμενη παράγραφο αποκτούν βαθμό αξιωματικού, μονίμου ή εφέδρου, αποκτούν αυτοδίκαια την Ελληνική Ιθαγένεια.
4. Ο στρατιωτικός όρκος που δίδεται από τους ομογενείς των παραγράφων 1, 2 και 3 αναπληρώνει τον όρκο του Έλληνα πολίτη.
5. Τα τέκνα των ομογενών που αποκτούν την Ελληνική Ιθαγένεια σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους γίνονται Έλληνες από το ίδιο χρονικό σημείο, ύστερα από αίτηση του γονέα τους προς τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, αν κατά το χρόνο υποβολής της εν λόγω αίτησης είναι ανήλικα και άγαμα.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις πολιτογράφησης.

V. Με πολιτογράφηση.

1. Για τον αλλοδαπό, που επιθυμεί να αποκτήσει την Ελληνική Ιθαγένεια με πολιτογράφηση, απαιτείται να:
 - α. Είναι ενήλικος κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης πολιτογράφησης.
 - β. Μην έχει καταδικασθεί τελεσίδικα, κατά την τελευταία δεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης, σε ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή, ανεξαρτήτως ποινής και χρόνου έκδοσης της καταδικαστικής απόφασης, για εγκλήματα προσβολών του πολιτεύματος, προδοσίας της χώρας,

ανθρωποκτονίας από πρόθεση και επικίνδυνης σωματικής βλάβης, εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διεθνή οικονομικά εγκλήματα, εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, εγκλήματα περί το νόμισμα, αντίστασης κατά της αρχής, αρπαγής ανηλίκων, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της χώρας ή τη διευκόλυνση μεταφοράς ή προώθησης τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη ή για παραβάσεις της νομοθεσίας για την εγκατάσταση και κίνηση αλλοδαπών στην Ελλάδα, γ. Μην εκκρεμεί σε βάρος του απόφαση απέλασης.

2. Για τον αλλοδαπό που είναι αλλογενής απαιτείται επιπλέον να:

α. Διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα δέκα συνολικά έτη την τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης. Για τον ανιθαγενή αλλοδαπό ή για τον αλλοδαπό που έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας αρκεί διαμονή στην Ελλάδα πέντε ετών μέσα στην τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης. Στον ανωτέρω κατά περίπτωση απαιτούμενο χρόνο δεν προσμετράται ο χρόνος που διάνυσε ο αλλοδαπός στην Ελλάδα ως διπλωματικός ή διοικητικός υπάλληλος ξένης χώρας. Η χρονική προϋπόθεση της δεκαετούς διαμονής δεν απαιτείται γι' αυτόν που είναι σύζυγος Έλληνα ή Ελληνίδας, διαμένει τουλάχιστον επί μία τριετία στην Ελλάδα και έχει αποκτήσει τέκνο, καθώς και για εκείνον που έχει γεννηθεί και κατοικεί συνεχώς στην Ελλάδα. Για τους συζύγους Ελλήνων διπλωματικών υπαλλήλων που έχουν συμπληρώσει, οποτεδήποτε, ένα έτος διαμονής στην Ελλάδα και υπηρετούν στο εξωτερικό, προσμετράται για τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου και ο χρόνος παραμονής τους στο εξωτερικό λόγω της υπηρεσίας των Ελλήνων συζύγων τους.

β. Έχει επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας, της ελληνικής ιστορίας και γενικά του ελληνικού πολιτισμού.

3. Αθλητές Ολυμπιακών αθλημάτων που έχουν συμπληρώσει πενταετή νόμιμη παραμονή στην Ελλάδα κατά την τελευταία δωδεκαετία, μπορούν να αποκτήσουν την Ελληνική Ιθαγένεια, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 9 του παρόντος Κώδικα, εφόσον έχουν δικαίωμα να

αγωνιστούν στην αντίστοιχη ελληνική εθνική ομάδα, σύμφωνα με τους διεθνείς κανονισμούς του οικείου αθλήματος, μετά από εισήγηση της οικείας εθνικής ομοσπονδίας και σύμφωνη γνώμη της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής.

Άρθρο 6

Δικαιολογητικά.

Ο αλλοδαπός που επιθυμεί να πολιτογραφηθεί ως Έλληνας, υποβάλλει στο Δήμο ή την Κοινότητα του τόπου διαμονής του αίτηση πολιτογράφησης, που απευθύνεται προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και συνοδεύεται από:

α. Δήλωση πολιτογράφησης. Η δήλωση αυτή γίνεται ενώπιον του Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας με την παρουσία δύο Ελλήνων πολιτών ως μαρτύρων.

β. Παράβολο, όπως τούτο καθορίζεται από την ισχύουσα, κάθε φορά, νομοθεσία.

Οι ομογενείς δεν υποχρεούνται στην καταβολή παραβόλου.

γ. Αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.

δ. Άδεια διαμονής ή άλλο αποδεικτικό έγγραφο νόμιμης διαμονής στη χώρα.

ε. Πιστοποιητικό γέννησης ή, σε περίπτωση ανυπαρξίας τούτου, πιστοποιητικό βάπτισης. Αν ο αλλοδαπός είναι πρόσφυγας και αδυνατεί να προσκομίσει πιστοποιητικό γέννησης, αρκεί η προσκόμιση της απόφασης χορήγησης σε αυτόν πολιτικού ασύλου και

στ. Εκκαθαριστικό σημείωμα ή αντίγραφο δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου οικονομικού έτους.

Άρθρο 7

Διαδικασία πολιτογράφησης.

1. Ο Δήμος ή η Κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και διαβιβάζει την αίτηση μαζί με τα δικαιολογητικά στην αρμόδια για θέματα ιθαγένειας υπηρεσία της Περιφέρειας, η οποία εξετάζει, εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων 1 περ. α' και 2 περ. α' του άρθρου 5 για την περαιτέρω εξέταση της αίτησης από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Αν δεν συντρέχουν οι πιο πάνω προϋποθέσεις, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας απορρίπτει την αίτηση.

2. Αν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, η αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας ζητεί την προσκόμιση από τον αιτούντα πιστοποιητικού ποινικού μητρώου για δικαστική χρήση, πιστοποιητικού μη απέλασης και επιπλέον όσα στοιχεία κρίνει η ίδια ή ο ενδιαφερόμενος χρήσιμα για τη διαμόρφωση άποψης για τη γνώση της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού, καθώς και για το ήθος και την προσωπικότητα του. Στη συνέχεια ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάζεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά και τη γνώμη της αρμόδιας αστυνομικής αρχής του τόπου διαμονής του αλλοδαπού για θέματα που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας.

3. Μετά από την εξέταση του φακέλου η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καλεί τον αλλοδαπό σε συνέντευξη, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Πολιτογράφησης του άρθρου 12, προκειμένου η Επιτροπή να διατυπώσει γνώμη προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης σχετικά με την επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού, καθώς και για το ήθος και την προσωπικότητα του. Η κλήση του αλλοδαπού σε συνέντευξη γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνιση του αλλοδαπού δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη εμφάνισης η αίτηση πολιτογράφησης απορρίπτεται από τον Υπουργό.

Άρθρο 8

Απόφαση πολιτογράφησης.

1. Η πολιτογράφηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η απόφαση που απορρίπτει αίτημα πολιτογράφησης δεν αιτιολογείται. Υποβολή νέας αίτησης για πολιτογράφηση επιτρέπεται μετά την παρέλευση έτους από την απόρριψη της προηγούμενης.

Άρθρο 9

Ορκωμοσία.

1. Η Ελληνική Ιθαγένεια αποκτάται με την ορκωμοσία του αλλοδαπού, που πρέπει να γίνει μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση της απόφασης πολιτογράφησης στην Εφημερίδα

της Κυβερνήσεως. Η απόφαση πολιτογράφησης ανακαλείται, αν ο όρκος δεν δοθεί μέσα στην ετήσια προθεσμία.

2. Ο όρκος που δίδεται έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους νόμους του κράτους καινά εκπληρώνω ευσυνείδητα τα καθήκοντα μου ως Έλληνας πολίτης».

3. Ο όρκος δίδεται ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να ορίζεται ότι ο όρκος δίδεται ενώπιον άλλου οργάνου. Για την ορκωμοσία συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο.

Άρθρο 10

Πολιτογράφηση ομογενών που διαμένουν στο εξωτερικό.

1. Η αίτηση πολιτογράφησης ομογενών που διαμένουν στο εξωτερικό υποβάλλεται στον Έλληνα Πρόξενο του τόπου κατοικίας τους, ο οποίος τη διαβιβάζει στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης με έκθεση του, στην οποία περιλαμβάνονται απαραίτητως στοιχεία που τεκμηριώνουν την ιδιότητα του αιτούντος ως ομογενούς.

Μαζί με την αίτηση υποβάλλονται και τα εξής:

α. Δήλωση πολιτογράφησης, η οποία γίνεται ενώπιον του Προξένου, παρουσία δύο Ελλήνων πολιτών ως μαρτύρων.

β. Αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.

γ. Πιστοποιητικό γέννησης ή, σε περίπτωση ανυπαρξίας τούτου, πιστοποιητικό βάπτισης και

δ. Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου των αλλοδαπών αρχών.

2. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από εξέταση των στοιχείων του φακέλου του ομογενούς και τη γνώμη του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης για θέματα που αφορούν τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, εισηγείται στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης την αποδοχή ή μη του αιτήματος για πολιτογράφηση.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 8 και 9 εφαρμόζονται και για την πολιτογράφηση του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 11

Κτήση Ελληνικής Ιθαγένειας από τέκνα πολιτογραφημένου.

Τα τέκνα του αλλοδαπού ή της αλλοδαπής που πολιτογραφείται γίνονται Έλληνες, χωρίς άλλη διατύπωση, αν κατά την πολιτογράφιση είναι ανήλικα και άγαμα.

Άρθρο 12

Επιτροπή Πολιτογράφησης.

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συνιστάται πενταμελής Επιτροπή Πολιτογράφησης, η οποία αποτελείται από:

α) Τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ως Πρόεδρο,

β) ένα μέλος Δ.Ε.Π., στο γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας, Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που προτείνεται από τον Πρόεδρο του οικείου Τμήματος με τον αναπληρωτή του,

γ) ένα μέλος Δ.Ε.Π., στο γνωστικό αντικείμενο της Ψυχολογίας, Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που προτείνεται από τον Πρόεδρο του οικείου Τμήματος με τον αναπληρωτή του,

δ) τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και

ε. τον προϊστάμενο του οικείου Τμήματος Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

2. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναπληρωτές του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής. Χρέη γραμματέα της Επιτροπής Πολιτογράφησης ασκεί υπάλληλος του κλάδου Π Ε Διοικητικού που υπηρετεί στη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του με την ίδια ανωτέρω απόφαση. Στην Επιτροπή Πολιτογράφησης συμμετέχει ως εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο υπάλληλος που χειρίζεται την υπόθεση.

3. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Πολιτογράφησης είναι διετής.

4. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζεται η αμοιβή των μελών της Επιτροπής, του γραμματέα και του εισηγητή.

Άρθρο 13

Τιμητική πολιτογράφηση.

Με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μπορεί να πολιτογραφηθεί Έλληνας, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 5 και των άρθρων 6, 7 και 8, αλλοδαπός που προσέφερε στην Ελλάδα εξαιρετικές υπηρεσίες ή του οποίου η πολιτογράφηση μπορεί να εξυπηρετήσει εξαιρετικό συμφέρον της χώρας.

Άρθρο 14

VI. Ειδικές περιπτώσεις κτήσης ιθαγένειας.

1. Τέκνο που γεννήθηκε πριν από την 8.5.1984 από μητέρα Ελληνίδα κατά το χρόνο του τοκετού ή της τέλεσης του γάμου από τον οποίο γεννήθηκε το τέκνο, γίνεται Έλληνας, αν δηλώσει τη σχετική βούληση του στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου της κατοικίας του ή της διαμονής του.

2. Τέκνο που γεννήθηκε από Έλληνα πατέρα και αλλοδαπή μητέρα πριν από την ισχύ του Ν. 1250/1982 (16.7. 1982), εφόσον θεωρείται γνήσιο σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7 παράγραφος 3 του ανωτέρω νόμου, γίνεται Έλληνας, αν δηλώσει τη σχετική βούληση του στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου της κατοικίας του ή της διαμονής του.

3. Η κτήση της Ελληνικής Ιθαγένειας στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων διαπιστώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

4. Τα τέκνα αυτών που αποκτούν την Ελληνική Ιθαγένεια, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, γίνονται Έλληνες χωρίς άλλη διατύπωση, αν κατά την ημερομηνία της δήλωσης είναι ανήλικα και άγαμα.

Άρθρο 15

1. Ομογενείς που κατοικούν σε χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης μπορούν να αποκτήσουν την Ελληνική Ιθαγένεια μετά από σχετική αίτηση προς την Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας τους εφόσον:

α) Είναι ενήλικοι και

β) Δεν μπορεί να διαπιστωθεί η Ελληνική τους Ιθαγένεια βάσει των Συνθηκών Άγκυρας και Λωζάννης.

2. Την Ελληνική Ιθαγένεια αποκτά ο ομογενής, εφόσον δεν συντρέχουν οι αρνητικές προϋποθέσεις της περ. β' της παραγράφου 1 του άρθρου 5του παρόντος νόμου, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την ιδιότητα του ως ομογενούς γνωμοδοτεί τριμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Έλληνα Πρόξενο, ως πρόεδρο, και δύο μέλη. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών ορίζονται τα μέλη κάθε επιτροπής και η αμοιβή τους. Οι οριζόμενοι ως μέλη της επιτροπής πρέπει να είναι Έλληνες πολίτες.

Για τη διακρίβωση της ιδιότητας του ομογενούς η ανωτέρω επιτροπή καλεί τον ενδιαφερόμενο σε συνέντευξη και συνεκτιμά οποιαδήποτε στοιχεία προσκομίσει ο τελευταίος, από τα οποία μπορεί να συναχθεί η ιδιότητα του αυτή.

3. Η αίτηση με τα υποβληθέντα στοιχεία και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής της προηγούμενης παραγράφου για την ιδιότητα του αιτούντος ως ομογενούς διαβιβάζονται από την αρμόδια Προξενική Αρχή στην οικεία Περιφέρεια, προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Πριν από την έκδοση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για τη χορήγηση της Ελληνικής Ιθαγένειας, γνωμοδοτούν ειδικές επιτροπές που συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση καθορίζεται ο αριθμός των επιτροπών, η αμοιβή των μελών τους και του γραμματέα τους, η τοπική αρμοδιότητα και ο τρόπος λειτουργίας τους. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από πρόταση των συναρμοδίων Υπουργείων, ορίζονται τα μέλη των ειδικών επιτροπών. Ένα από τα μέλη για κάθε ειδική επιτροπή ορίζεται υποχρεωτικά από την αντιπροσωπευτικότερη οργάνωση των ομογενών της Περιφέρειας. Σε περίπτωση αδυναμίας προσδιορισμού της αντιπροσωπευτικότερης οργάνωσης ορίζεται ως μέλος της Επιτροπής εκπρόσωπος που προτείνεται από το Προεδρείο του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού.

Έργο των ανωτέρω ειδικών επιτροπών είναι, με βάση τα διαβιβάσθέντα στοιχεία από την οικεία Προξενική Αρχή, η πρόσθετη γνωμοδότηση για την ιδιότητα ως ομογενών αυτών που ζητούν την Ελληνική Ιθαγένεια. Για τη διαμόρφωση της γνώμης τους οι εν λόγω επιτροπές συνεκτιμούν και τη συνέντευξη που δόθηκε στην τριμελή επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου.

4. Η Ελληνική Ιθαγένεια αποκτάται με τη δόση του όρκου από τον ομογενή. Ο όρκος δίδεται εντός έτους από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ενώπιον του Έλληνα Προξένου ή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Ο τύπος του όρκου έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω ευσυνείδητα τα καθήκοντα μου ως Έλληνας πολίτης». Για την ορκωμοσία συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο.

Μετά τη δόση του όρκου από τον ομογενή, τα ανήλικα και άγαμα τέκνα του γίνονται Έλληνες από το ίδιο χρονικό σημείο και μαζί με το γονέα τους εγγράφονται στα μητρώα αρρένων και τα δημοτολόγια δήμου ή κοινότητας που επιθυμεί ο γονέας, με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ανωτέρω απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Όσα από τα στοιχεία αυτά δεν καλύπτονται από την παραπάνω απόφαση συμπληρώνονται με την προσκόμιση οποιουδήποτε πρόσφορου αποδεικτικού στοιχείου.

Άρθρο 16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΑΠΩΛΕΙΑ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Ι. Λόγω κτήσης αλλοδαπής ιθαγένειας.

1. Αποβάλλει την Ελληνική Ιθαγένεια, μετά από άδεια του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, όποιος: α) Απέκτησε με τη βούληση του αλλοδαπή ιθαγένεια, ή β) Ανέλαβε δημόσια υπηρεσία σε αλλοδαπό κράτος, εφόσον η ανάληψη της υπηρεσίας αυτής συνεπάγεται κτήση της ιθαγένειας του εν λόγω κράτους. Η άδεια δύναται για εξαιρετικούς λόγους να παρέχεται και μετά την κτήση της αλλοδαπής ιθαγένειας, οπότε η αποβολή της Ελληνικής Ιθαγένειας επέρχεται από την παροχή της άδειας.

2. Αποβάλλει επίσης την Ελληνική Ιθαγένεια όποιος έχει αποκτήσει και αλλοδαπή ιθαγένεια, εφόσον γίνει δεκτή από τον πιο πάνω Υπουργό αίτηση του περί αποβολής της Ελληνικής Ιθαγένειας. Στην περίπτωση αυτή η αποβολή της Ελληνικής Ιθαγένειας επέρχεται από την αποδοχή της αίτησης.

3. Η κατά την παρ. 1 άδεια παρέχεται και η κατά την παρ. 2 αποδοχή της αιτήσεως γίνεται μετά από γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας. Δεν δύναται να παρασχεθεί η άδεια ή να γίνει δεκτή αίτηση, εάν ο αιτών υπέχει ή καθυστερεί

στρατιωτική υποχρέωση ή διώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα.

Άρθρο 17

II. Λόγω εκπτώσεως.

1. Μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος της ελληνικής ιθαγένειας:
 - α. Όποιος ανέλαβε δημόσια υπηρεσία σε αλλοδαπό κράτος και, μετά από πρόσκληση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης προς αυτόν να απόσχει εντός οριζόμενης προθεσμίας από την υπηρεσία αυτή, ως αντίθετη προς τα συμφέροντα της χώρας, εμμένει σε αυτή, και
 - β. Όποιος κατά τη διαμονή του στην αλλοδαπή ενήργησε προς όφελος αλλοδαπού κράτους πράξεις ασυμβίβαστες προς την ιδιότητα του Έλληνα και αντίθετες προς τα συμφέροντα της Ελλάδας.
2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο έκπτωση απαγγέλλεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας, η δε απώλεια της ιθαγένειας επέρχεται από τη δημοσίευση της απόφασης αυτής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
3. Η κατά το άρθρο αυτό κήρυξη κάποιου ως εκπτώτου της Ελληνικής Ιθαγένειας ενεργεί ατομικά και δεν επηρεάζει την ιθαγένεια του, της συζύγου και των ανήλικων ή ενήλικων τέκνων του.

Άρθρο 18

III. Λόγω δήλωσης αποποίησης.

Επιτρέπεται η αποποίηση της ελληνικής ιθαγένειας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος είναι ενήλικος, δηλώνει ότι έχει παύσει να υφίσταται πλέον γνήσιος δεσμός του με τη Χώρα και διαμένει στην αλλοδαπή. Για την αποποίηση υποβάλλονται δήλωση ενώπιον του Έλληνα προξένου του τόπου διαμονής του ενδιαφερομένου και αίτηση προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η αποδοχή της αίτησης γίνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο χρόνος απώλειας της ιθαγένειας ανατρέχει στο χρόνο αποδοχής της αίτησης.

Άρθρο 19

IV. Απώλεια της Ελληνικής Ιθαγένειας τέκνων πολιτογραφηθέντων Ελλήνων.

1. Τα τέκνα πολιτογραφηθέντων Ελλήνων, τα οποία έγιναν Έλληνες σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 11, μπορούν να αποβάλουν την ελληνική ιθαγένεια, αν:

α) Είναι αλλογενή.

β) Διατηρούν την ιθαγένεια που είχαν κατά την πολιτογράφηση του γονέα τους και

γ) Δηλώσουν τη θέληση τους για αποβολή της Ελληνικής Ιθαγένειας στο Δήμαρχο ή στον Πρόεδρο της Κοινότητας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας τους ή της διαμονής τους, μέσα σε ένα έτος από την ενηλικίωση τους. Αντίγραφο της δήλωσης υποβάλλεται αμέσως από τις παραπάνω αρχές στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

2. Για την αποβολή της Ελληνικής Ιθαγένειας εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 20

V. Λόγω υιοθεσίας από αλλοδαπό.

Έλληνας που υιοθετήθηκε πριν από την ενηλικίωση του ως τέκνο αλλοδαπού, δύναται μετά από αίτηση του υιοθετήσαντος, εάν αποκτά την ιθαγένεια αυτού, να αποβάλει την Ελληνική ιθαγένεια με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ο οποίος εκτιμά τις ειδικές συνθήκες, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας. Η αίτηση δεν μπορεί να γίνει δεκτή, εάν ο υιοθετηθείς υπέχει ή καθυστερεί στρατιωτική υποχρέωση ή διώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα.

Άρθρο 21

VI. Απώλεια με δήλωση λόγω γάμου με Έλληνα.

Αλλοδαπή που απέκτησε την Ελληνική ιθαγένεια λόγω του γάμου της με Έλληνα και διατηρεί αλλοδαπή ιθαγένεια, αποβάλλει την Ελληνική ιθαγένεια, αν δηλώσει τη σχετική βούληση της στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου της κατοικίας της ή της διαμονής της. Για την αποβολή της

Ελληνικής ιθαγένειας εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

Άρθρο 22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Ελληνίδα που απέβαλε την Ελληνική ιθαγένεια λόγω του γάμου της με αλλοδαπό την ανακτά, αν δηλώσει τη σχετική βούληση της στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου της κατοικίας της ή της διαμονής της.

Άρθρο 23

Τέκνο που γεννήθηκε από Ελληνίδα μητέρα και απώλεσε την Ελληνική ιθαγένεια, λόγω νομιμοποίησης ή αναγνώρισης από αλλοδαπό πατέρα, την ανακτά, αν δηλώσει τη σχετική βούληση του στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας του ή διαμονής του. Τα τέκνα αυτών που αποκτούν την Ελληνική ιθαγένεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, γίνονται Έλληνες, αν κατά την ημερομηνία της δήλωσης είναι ανήλικα και άγαμα.

Άρθρο 24

Η ανάκτηση της Ελληνικής ιθαγένειας στις περιπτώσεις των προηγούμενων άρθρων διαπιστώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

Άρθρο 25

Αρμόδια όργανα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙ ΘΕΜΑΤΩΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

1. Όλα τα θέματα της ιθαγένειας υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.
2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας διαπιστώνεται η κτήση ή μη της Ελληνικής ιθαγένειας προσώπων που ζητούν να καθορισθεί η ιθαγένεια τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα,

καθώς και με τις προϊσχύουσες αυτού σχετικές διατάξεις και τις διεθνείς συμβάσεις και συνθήκες.

Άρθρο 26

Δικαιοδοσία επί αμφισβητήσεων ιθαγένειας.

Ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης είναι αποκλειστικά αρμόδιος να αποφαινεται για κάθε αμφισβήτηση ιθαγένειας, μετά από αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας. Η απόφαση δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο.

Άρθρο 27

Πιστοποιητικά Ελληνικής Ιθαγένειας.

1. Ο Δήμαρχος και ο Πρόεδρος Κοινότητας εκδίδουν πιστοποιητικά της Ελληνικής ιθαγένειας των δημοτών βάσει του δημοτολογίου, στα οποία αναφέρεται και η νομική βάση κτήσης της ιθαγένειας.
2. Τα ανωτέρω πιστοποιητικά αποδεικνύουν την Ελληνική Ιθαγένεια μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο.

Άρθρο 28

Συμβούλιο Ιθαγένειας.

1. Το Συμβούλιο Ιθαγένειας γνωμοδοτεί για θέματα ιθαγένειας κατά τις κείμενες διατάξεις.
2. Το Συμβούλιο Ιθαγένειας αποτελείται από:
 - α) Τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ως Πρόεδρο.
 - β) Έναν Νομικό Σύμβουλο του Κράτους.
 - γ) Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου, καθώς και έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή του Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου, ημεδαπού πανεπιστημίου.
 - δ) Τον αρμόδιο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, και
 - ε) Τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Τα μέλη του Συμβουλίου που απουσιάζουν ή κωλύονται αναπληρώνονται από τους οριζόμενους ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους.

3. Στο Συμβούλιο μετέχει χωρίς ψήφο και ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος της Διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης, που εισηγείται τα προς συζήτηση θέματα, τον οποίο αναπληρώνει ο νόμιμος αναπληρωτής του.

4. Για τη λειτουργία του Συμβουλίου Ιθαγένειας εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 13-15 του Ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 45 Α').

Άρθρο 29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Όπου στη νομοθεσία γίνεται χρήση του όρου «αλλοδαπός», ως αλλοδαπός θεωρείται, εφόσον δεν προκύπτει το αντίθετο και ο ανιθαγενής.

Άρθρο 30

Ο γάμος δεν έχει ως συνέπεια κτήση ή απώλεια της Ελληνικής Ιθαγένειας.

Άρθρο 31

Οι προθεσμίες του άρθρου 4 του Ν. 2690/1999 δεν ισχύουν για υποθέσεις που αφορούν κτήση, αναγνώριση, απώλεια και ανάκτηση της Ελληνικής Ιθαγένειας.

Άρθρο 32

Με Προεδρικά Διατάγματα καθορίζονται:

1. α) Τα σχετικά με την απόδειξη των λόγων έκπτωσης της Ελληνικής Ιθαγένειας κατά τις διατάξεις του άρθρου 17 και η αντίστοιχη διαδικασία.

β) Κάθε αναγκαία για την εκτέλεση αυτού του Κώδικα λεπτομέρεια.

2. Προϋφιστάμενα διατάγματα εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση των διαταγμάτων της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον το περιεχόμενό τους δεν αντιβαίνει στις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 33

Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του Κώδικα αυτού αιτήσεις πολιτογράφησης που συνοδεύονται από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά εξετάζονται σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 34

Καταργούμενες διατάξεις.

Καταργείται το Ν.Δ. 3370/1955 «Περί κυρώσεως του Κωδικός Ελληνικής Ιθαγένειας» (ΦΕΚ258/Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα, καθώς και κάθε άλλη διάταξη της ισχύουσας νομοθεσίας, η οποία είτε είναι αντίθετη με τις διατάξεις του Κώδικα αυτού είτε αφορά σε θέμα που ρυθμίζεται από αυτόν.

Άρθρο 35

Διατηρούμενες διατάξεις.

Διατηρούνται σε ισχύ:

- α) Το άρθρο 40 του Ν. 1832/1989 «Τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας για την τοπική αυτοδιοίκηση, την αποκέντρωση και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ54/Α'),
- β) Η παρ. 11 του άρθρου 1 του Ν. 2790/ 2000 «Αποκατάσταση των παλιννοστούντων ομογενών από την τέως Σοβιετική Ένωση και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 24 Α'),
- γ) Τα άρθρα 59 παρ. 1 περ. β' και 76 παρ. 6 του Ν. 2910/2001 «Είσοδος και παραμονή αλλοδαπών στην Ελληνική Επικράτεια. Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 91/Α'), και
- δ) Το άρθρο 8 παρ. 5 του Ν. 3146/2003 «Οργάνωση και άσκηση εκλογικού δικαιώματος των ετεροδημοτών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 125 Α')."

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.

